

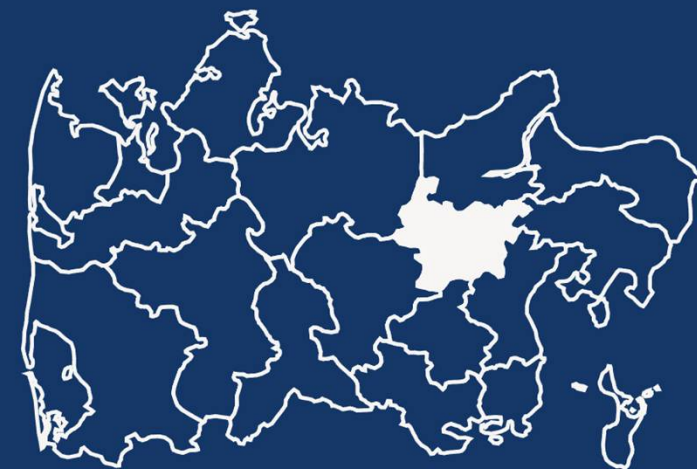

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Erhvervsudvikling i Favrskov Kommune

Tendenser, specialisering, vækst og
erhvervsfremmeindsats

Maj 2022

Indhold

1. Forord og sammenfatning	1
2. Temaafsnit om kvalificeret arbejdskraft	8
3. Temaafsnit om megatrends	15
4. Beskæftigelse og specialisering	21
5. Iværksætteri og vækstvirksomheder	25
6. Udvikling i virksomhedsbestand og eksport	34
7. Profilanalyse – highlights	38

1

Forord og sammenfatning

Forord

Denne rapport er tredje udgave af kommune-rapporterne om erhvervsudvikling i Midtjylland¹ – rapporter der tager temperaturen på det lokale erhvervsliv i de 19 midtjyske kommuner.

Erhvervshus Midtjylland har, som et af flere fokuspunkter, til formål at fremme og påpege midtjyske vækstdrivere og styrkepositioner samt modvirke udviklingsbarrierer.

Kommunerapporterne skal ses som et led i dette arbejde, da de skal danne grundlag for en stærk, aktiv og faktabaseret erhvervsfremmeindsats lokalt og regionalt, der understøtter de mange forskellige potentialer og styrker, som Midtjylland besidder.

Ydermere er det hensigten, at kommunerapporterne skal kunne bruges af kommunerne til at identificere det behov og potentiale, som det lokale erhvervsliv besidder. Endvidere er det hensigten at bidrage til at målrette den lokale erhvervsfremmeindsats og brugen af erhvervshusets specialiserede ydelser inden for virksomhedsdrift og udvikling.

Virksomheder står aktuelt overfor udfordringer grundet rekordlav ledighed og dermed et svækket rekrutteringsgrundlag. Med lokalt udarbejdede bidrag og statistik giver kommunerapporterne bl.a. et indblik i disse rekrutteringsudfordringer samt de initiativer, der er igangsat med henblik på at understøtte det lokale erhvervslivs adgang til arbejdskraft. Formålet er at bidrage til et styrket vidensgrundlag til brug for eventuelle nye lokale initiativer.

Megatrends, herunder grøn omstilling og digitalisering, påvirker i stigende grad erhvervslivet, og flere virksomheder responderer på disse megatrends ved at inkorporere dem i deres strategier. Med udgangspunkt i lokale bidrag samt statistik giver kommunerapporterne indblik i de udfordringer og muligheder, der er forbundet med grøn omstilling og

digitalisering. Det er formålet, at denne viden kan understøtte den fortsatte udvikling.

Vi er taknemmelige for kommunernes bidrag, da dette skaber grundlag for inspiration og videndeling på tværs af kommunerne, og potentielt også udvikling af nye erhvervsstrategier, initiativer og partnerskaber til gavn for det lokale erhvervsliv.

Tværkommunalt samarbejde samt et tæt samarbejde mellem kommunerne, den lokale erhvervsservice og erhvervshuset med henblik på at styrke erhvervsfremmeindsatsen er vigtigt. Kommunerapporten skal i den henseende være facilitator for yderligere samarbejde, da den giver indblik i det lokale og tværkommunale potentiale og aktuelle udfordringer.

Gennem rapporten sammenlignes udviklingen i Skanderborg Kommune med hele Region Midtjylland, resten af landet og en gruppe af sammenligningskommuner. De sidste udgøres af andre 5 kommuner i regionen (Syddjurs Kommune, Skanderborg Kommune, Odder Kommune, Ikast-Brandø Kommune og Hedensted Kommune).

God læselyst
Bestyrelsesformand Ib Lauritsen
Direktør Erik Krarup

¹ 2020 & 2021

Sammenfatning — erhvervspræstationer

Favrskov Kommune har på en række områder oplevet en positiv erhvervsudvikling i de senere år.

Den private jobskabelse er steget væsentligt hurtigere end i sammenlignelige kommuner og resten af regionen. Samtidig er antallet af virksomheder steget betydeligt siden 2015. En udvikling, der både dækker over en nettotilflytning af virksomheder, en stigende etableringsrate og øget overlevelsrate blandt nye virksomheder.

Favrskov Kommune har også oplevet et stigende antal vækstvirksomheder, og kommunen havde i 2020 en højere andel vækstvirksomheder end resten af regionen.

Samtidig er den samlede eksportværdi blandt private virksomheder vokset med ca. seks mia. kr. siden 2015. Eksportens andel af den samlede omsætning er tilmed vokset hurtigere end i sammenligningskommunerne, resten af regionen og hele landet.

Udvalgte resultater fra analysen

Den private beskæftigelse i Favrskov Kommune er steget med næsten 16 pct. i perioden 2015 til 2020. I resten af regionen er stigningen ni pct.

Etableringsraten (andelen af nye virksomheder i forhold til den samlede virksomhedsbestand) i Favrskov Kommune var i 2020 5,7 pct. – svarende til regions gennemsnittet. Det er stigning på ca. et procentpoint i forhold til tidligere år.

Der flyttede i 2021 198 virksomheder til Favrskov Kommune, mens der fraflyttede 169 virksomheder. Nettotilflytningen af virksomheder siden 2016 er 80 virksomheder.

Den samlede virksomhedsbestand i Favrskov Kommune er steget fra 2.546 i 2015 til 2.754 i 2020.

Andelen af vækstvirksomheder var i 2020 ni pct. i Favrskov Kommune. Andelen har i alle år siden 2015 ligget over gennemsnittet i sammenligningskommunerne.

Andelen af eksportvirksomheder ligger med 18 pct. lidt under gennemsnittet i både sammenligningskommuner og resten af regionen. Til gengæld er eksportværdien blandt de eksporterende virksomheder vokset fra ca. 7 mia. kr. i 2015 til ca. 13 mia. kr. i 2020.

Sammenfatning — erhvervsstruktur

Favrskov Kommune har en divers erhvervsstruktur med en række brancher, der beskæftiger mindst 500 årsværk. De største brancher er bygge & anlæg, handel, transport & logistik, landbrug samt industrierhverv som møbler og beklædning samt maskiner og elektronik.

Beskæftigelsesvæksten har været stor inden for flere serviceerhverv. Operationel service (rejsebureauer, rengøring, vikarbureauer, etc.) samt private velfærdsinstitutioner er de erhverv, der har oplevet størst vækst i beskæftigelsen siden 2015.

Favrskov Kommune har også stor beskæftigelse inden for flere af de erhvervsområder, der betragtes som danske styrkepositioner, og hvor der er etableret nationale klynger. Specielt grøn energi- og miljøteknologi skiller sig ud som et område, der både har høj beskæftigelse og betydelig vækst i Favrskov Kommune.

Udvalgte resultater fra analysen

De tre største brancher – målt på beskæftigelse – i Favrskov Kommune er bygge og anlæg, detailhandel og engroshandel. Tilsammen beskæftiger de tre brancher ca. 4.000 årsværk.

Favrskov Kommune har en stærk specialisering inden for flere industri-erhverv. Med en specialisering på 2,3 fylder branchen møbler og beklædning mere end dobbelt så meget som i en gennemsnitskommune.

Der er betydelig vækst inden for flere serviceerhverv. Operationel service (rejsebureauer, rengøring, vikarbureauer mv.) har haft en vækst på 81 pct. i perioden 2015 til 2020.

Klyngeområdet grøn energi- og miljøteknologi har en specialiseringsgrad på 2,5 i Favrskov Kommune. Det betyder, at området fylder 150 pct. mere end i en gennemsnitskommune.

I forhold til de nationale klynger har Favrskov Kommune oplevet størst jobvækst inden for grøn energi- og miljøteknologi samt produktionsindustri, maskiner og robotter. Der er på disse klyngeområder skabt ca. 500 arbejdspladser siden 2015.

Sammenfatning — særtemaer

Rapporten ser i to temaafsnit nærmere på adgangen til kvalificeret arbejdskraft og de to helt centrale megatrends – grøn omstilling og digitalisering.

I Favrskov Kommune har især industri, transport samt bygge og anlæg rekrutteringsudfordringer. Der er dog en lidt lavere andel virksomheder i Favrskov Kommune, der i 2020 angav problemer med forgæves rekruttering end i resten af regionen. I 2021 er der sket en stor vækst i antallet af jobopslag i Favrskov Kommune, hvilket tyder på et stigende pres på arbejdsmarkedet.

Arbejdsstyrken i Favrskov Kommune er generelt veluddannet, men deltagelsen i efter- og videreuddannelser ligger – ligesom i resten af landet – på et forholdsvis beskeden niveau.

De tilgængelige indikatorer peger i retning af, at virksomhederne i Favrskov Kommune ligger godt i forhold til digital transformation – både når det gælder it-kompetencer og deltagelse i erhvervsfremmeprogrammer med fokus på digitalisering.

Til gengæld har kommunen oplevet en væsentlig stigning i CO2-udledningen og industriens energiforbrug.

Udvalgte resultater fra analysen

26 pct. af arbejdsstyrken i Favrskov Kommune har ikke en erhvervs-kompetencegivende uddannelse – mod 29 pct. i resten af landet og regionen. 38 pct. har en videregående uddannelse – mod 40 pct. i hele landet.

Ca. 10 pct. af arbejdsstyrken i Favrskov Kommune deltog i efter- og videreuddannelse. Det svarer til regionsgennemsnittet.

27 pct. af virksomhederne i Favrskov Kommune oplevede forgæves rekruttering i 2020 – mod 33 pct. i resten af regionen. Antallet af jobopslag er dog steget kraftigt fra 2020 til 2021.

Industriens energiforbrug er i Favrskov Kommune steget med 93 pct. i perioden 2016 til 2020. Den samlede CO2-udledning pr. indbygger i Favrskov Kommune er også steget markant.

I perioden 2019 til 2021 havde virksomheder fra Favrskov Kommune 52 deltagelser i SMV:Digital pr. 1.000 virksomheder. Lands gennemsnittet var 22 deltagelser pr. 1.000 virksomheder.

Favrskov Kommune har iværksat en række initiativer og indsatser, der har til formål at understøtte øget digitalisering og grøn omstilling i virksomhederne.

2 Temaafsnit om kvalificeret arbejdskraft

Dette temaafsnit handler om virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft.

De første sider viser arbejdskraftens fordeling på uddannelsesniveauer, samt hvor mange der deltager i efter- og videreuddannelse. Derudover vises, hvor meget udenlandsk arbejdskraft vægter i den private beskæftigelse.

Derefter vises data for forgæves rekruttering og udviklingen i antallet af opslåede stillinger. Det giver en indikation af virksomhedernes udfordringer med at skaffe arbejdskraft.

Til sidst opsummeres kommunens egen vurdering af, hvor der især er rekrutteringsudfordringer i erhvervslivet, og hvad der gøres lokalt i kommunen for at imødekomme udfordringerne.

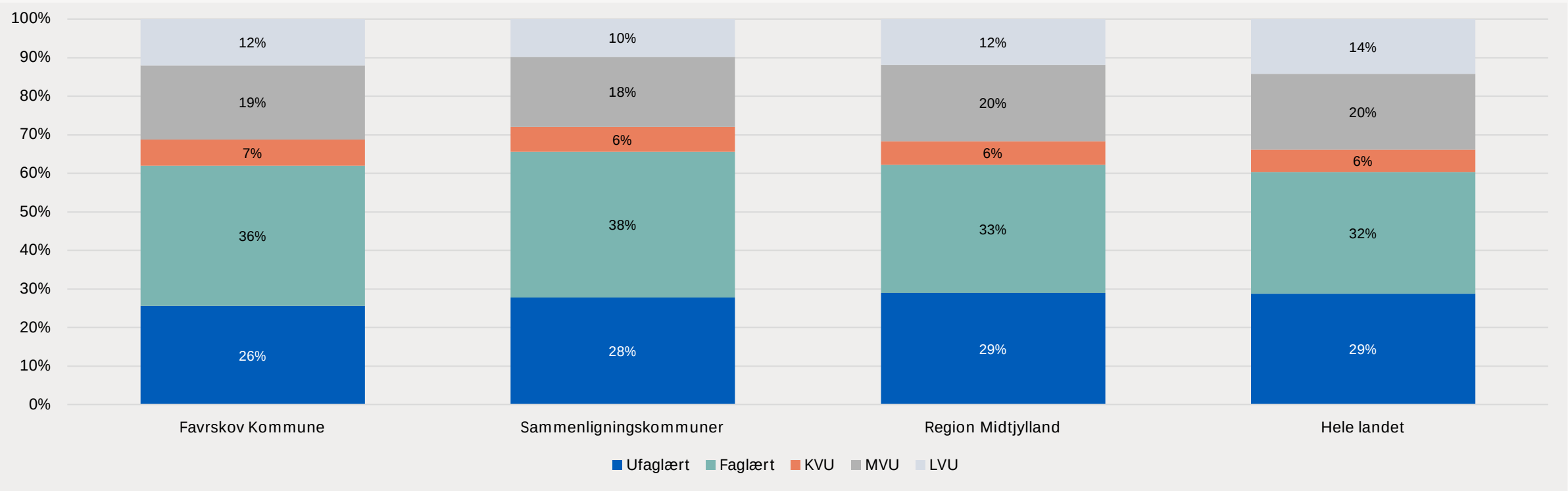
Lidt højere uddannelsesniveau end i sammenligningskommunerne

Arbejdsstyrkens kompetenceniveau er en vigtig rammebetingelse for det lokale erhvervsliv og har betydning for, hvilke erhverv og virksomheder en kommune kan tiltrække. Figuren nedenfor viser arbejdsstyrken fordelt på uddannelsesniveauer i Favrskov Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

Figuren viser, at arbejdsstyrkens uddannelsesniveau i Favrskov Kommune kun afviger lidt fra det regionale gennemsnit og landsgennemsnittet. Favrskov Kommune har dog en lidt lavere andel ufaglærte, idet kun 26 pct. ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse – mod 29 pct. i hele Region Midtjylland og resten af landet. Når det gælder personer med en videregående uddannelse, har Favrskov Kommune en lidt højere andel med en kort videregående uddannelse (KVU) og til gengæld lidt færre med en lang videregående uddannelse, når der sammenlignes med resten af landet.

I forhold til sammenligningskommunerne tegner der sig samlet et billede af et lidt højere uddannelsesniveau i Favrskov Kommune. Samlet har 38 pct. en videregående uddannelse i Favrskov Kommune mod 34 pct. i sammenligningskommunerne.

Figur 2.1. Fordeling af arbejdsstyrken efter uddannelsesniveau, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Personer med uoplyst uddannelse indgår ikke i opgørelsen. KVU=kortere videregående uddannelser; MVU=mellemlange videregående uddannelser; LVU=længerevarende videregående uddannelser
Sammenligningskommuner omfatter: Syddjurs Kommune, Odder Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune og Hedensted Kommune.

Fald i efteruddannelsesaktiviteterne under coronakrisen

Nye kvalifikationer erhverves ikke alene gennem formelle uddannelser, men også via løbende opkvalificering. Tabellen nedenfor viser hvor stor en del af arbejdsstyrken, der er blevet opkvalificeret gennem voksen- og efteruddannelse (VEU) i to forskellige perioder.

I 2015 til 2017 lå deltagelsesgraden i VEU i Favrskov Kommune på 12,2 pct. og dermed lidt over niveauet i sammenligningskommunerne og resten af landet. Andelen, der har deltaget i VEU, faldt herefter betydeligt i både Favrskov Kommune og resten af landet i 2018 til 2020. Forklaringen er formentlig en kombination af nedlukninger (også på erhvervsskoler) i 2020 og højkonjunktur i 2018 til 2019, der kan afholde virksomheder fra at investere i efteruddannelse.

Tabel 2.1. Deltagelse i voksen- og efteruddannelse, 2015-20

	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2015-17	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2018-20
Favrskov Kommune	12,2%	10,1%
Sammenligningskommuner	11,8%	10,0%
Region Midtjylland	12,0%	10,1%
Hele landet	11,7%	9,8%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

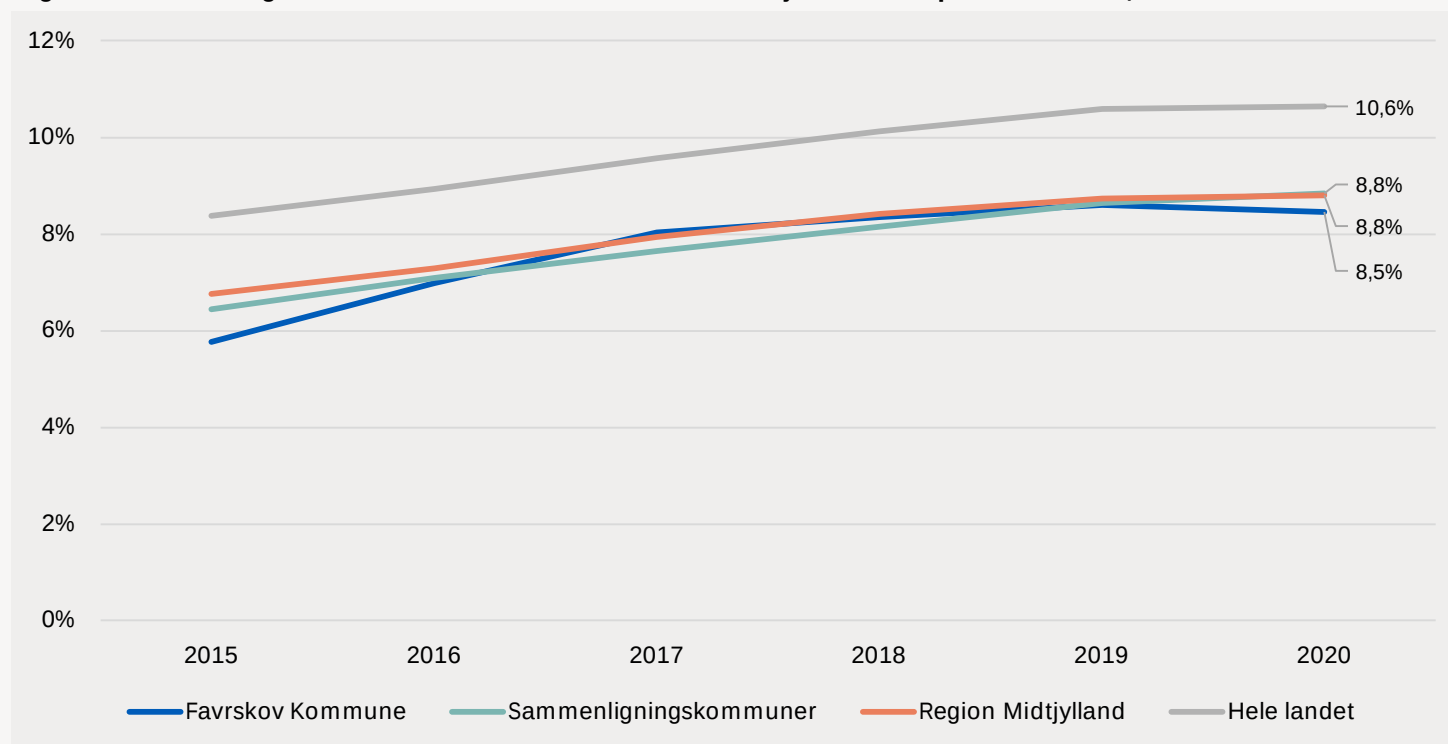
Lidt færre udenlandske medarbejdere end i resten af regionen

Adgangen til udenlandsk arbejdskraft er vigtig for mange virksomheders muligheder for at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Samtidig kan udenlandsk arbejdskraft bidrage med supplerende kompetencer og viden om udenlandske markeder, der kan styrke virksomhedernes udviklingsmuligheder.

Andelen af udenlandske medarbejdere i erhvervslivet er over de senere år steget både på landsplan og i regionen. Det gælder også i Favrskov Kommune, hvor væksten har været en smule større end i sammenligningskommunerne set over hele perioden 2015 til 2020. Andelen på 8,5 pct. (2020) er dog en smule lavere end i både sammenligningskommunerne og resten af regionen. Det fremgår, at der i hele perioden har været en smule længere mellem den udenlandske arbejdskraft i Region Midtjylland end landsgennemsnittet. Det skal i den sammenhæng nævnes, at græsekommuner (hovedstadskommuner og Tønder Kommune i Syddanmark) har en høj andel udenlandsk arbejdskraft.

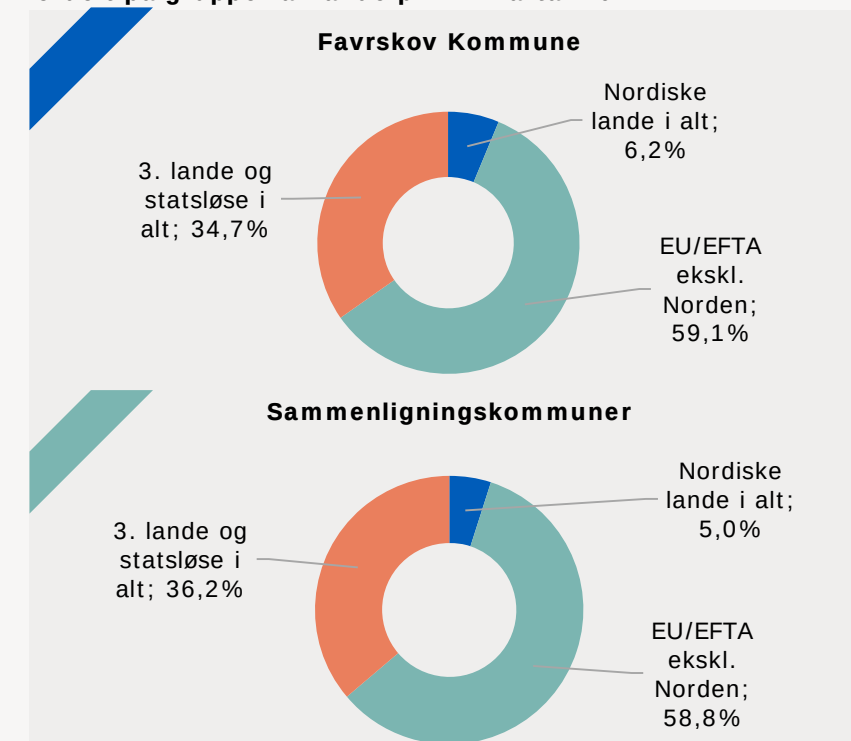
Når det gælder sammensætningen af den udenlandske arbejdskraft i Favrskov Kommune, kommer næsten 60 pct. fra EU- og EFTA-lande (ekskl. Norden), jf. Figur 2.3.

Figur 2.2. Udviklingen i andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: EFTA er den Europæiske Frihandelssammenslutning og består af Island, Liechtenstein, Norge og Schweiz.

Figur 2.3. Fuldtidsbeskæftigede udenlandske statsborgere fordelt på grupper af lande pr. 4. kvartal 2021

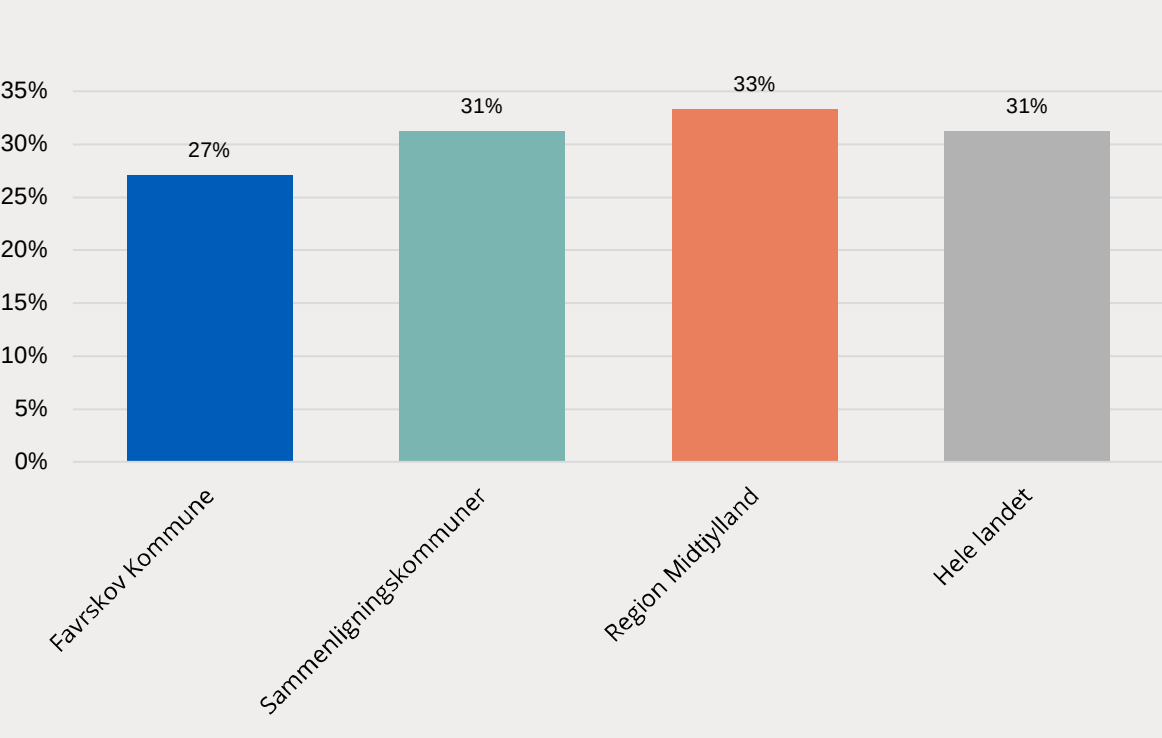
Færre virksomheder oplever forgæves rekruttering end i resten af regionen

Det er afgørende for virksomhedernes vækstmuligheder, at de kan få adgang til den arbejdskraft, de har brug for. Over hele landet har der i de seneste år kunnet konstateres mangel på visse typer af arbejdskraft og stigende rekrutteringsudfordringer i virksomhederne.

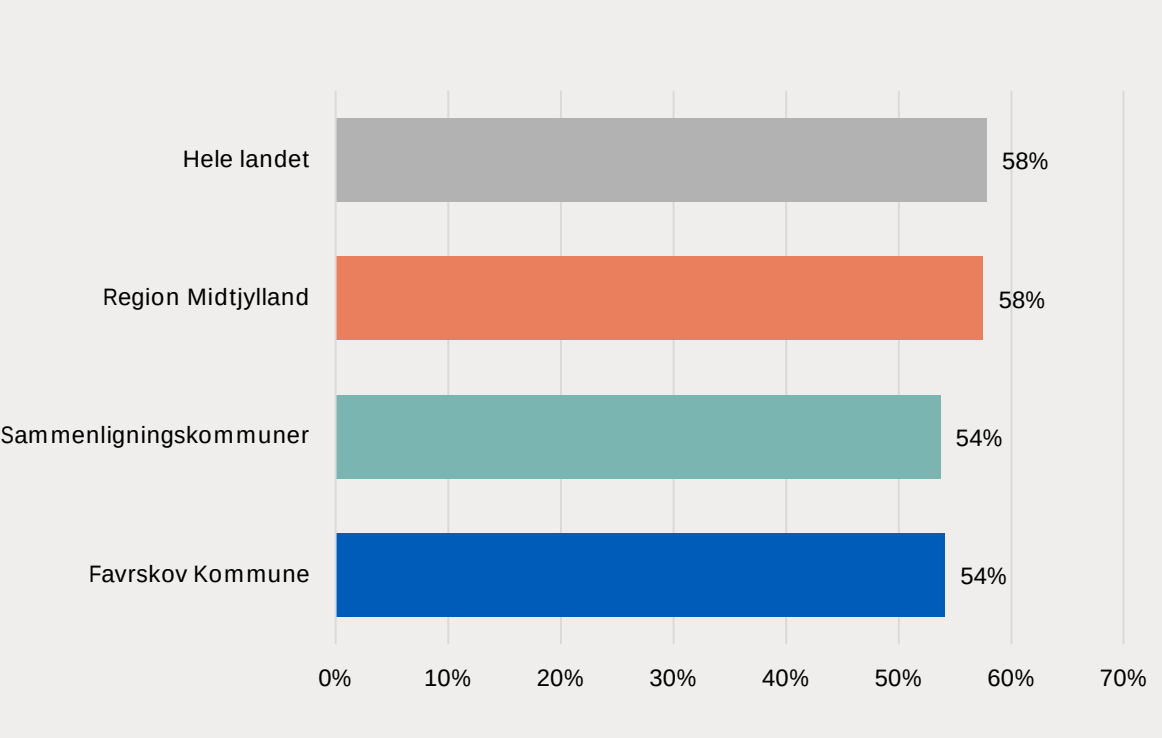
En indikator for virksomhedernes adgang til arbejdskraft er hvor mange virksomheder, der har ubesatte stillinger. Det vil sige, om virksomheder oplever forgæves rekruttering. Dansk Industri har undersøgt dette i en undersøgelse fra 2021, der viser, at 27 pct. af virksomhederne i Favrskov Kommune oplevede forgæves rekruttering i 2020, som det fremgår af Figur 2.4. For hele regionen var andelen 33 pct., mens den på landsplan var 31 pct.

Adgangen til arbejdskraft er også knyttet til befolkningens aldersfordeling og arbejdsstyrkens størrelse. Figur 2.5 viser andelen af indbyggere, der er i alderen 20-64 år. Som det fremgår, er denne andel lidt lavere i Favrskov Kommune og sammenligningskommunerne end i resten af regionen. I kombination med den betydelige vækst i den private beskæftigelse (se afsnit 4), kan dette betyde, at virksomhederne kan komme til at opleve stigende rekrutteringsudfordringer.

Figur 2.4. Andel virksomheder, der har oplevet forgæves rekruttering, 2020

Figur 2.5. Andel borgere i alderen 20-64 år, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af DI Analyse; "I hele landet efterspørges flere medarbejdere", 2021

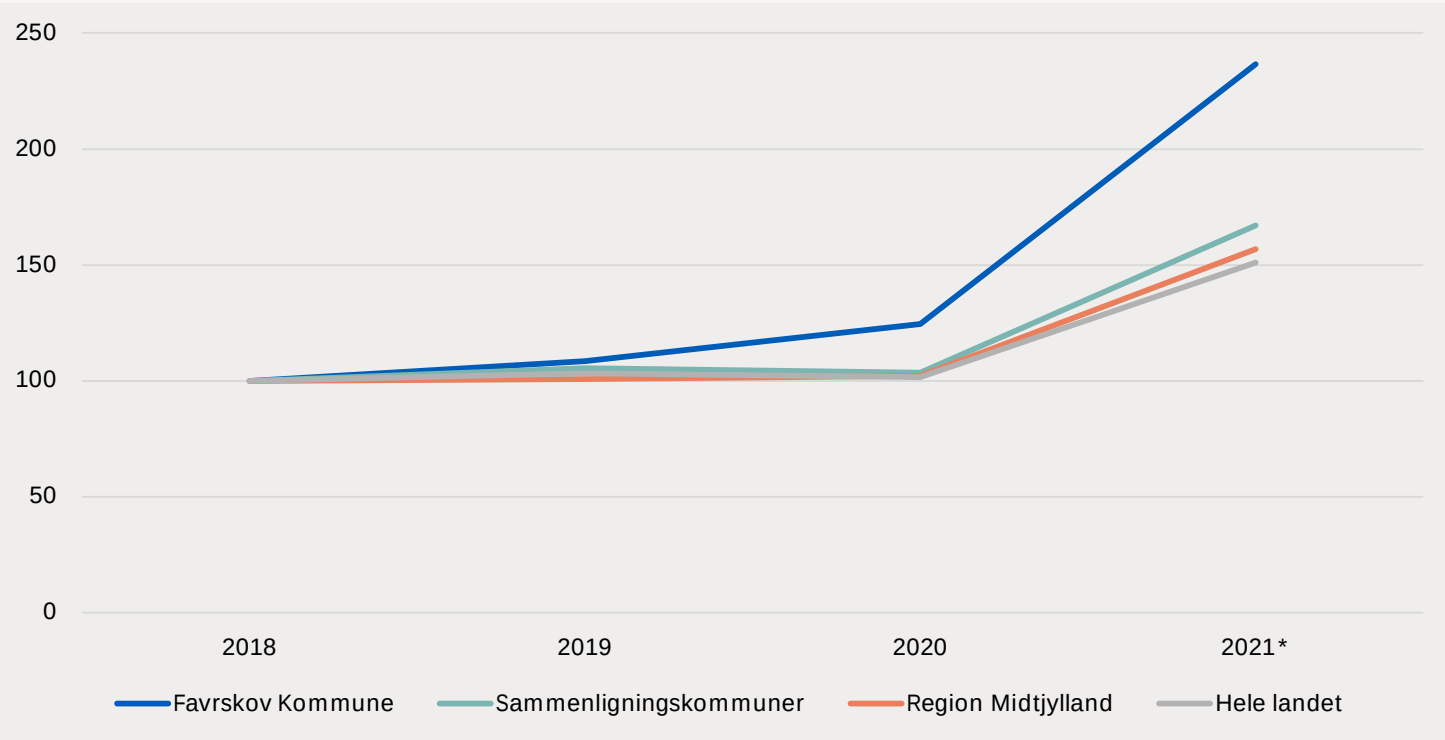
Stor vækst i antallet af opslåede stillinger i Favrskov Kommune

En indikator for presset på det lokale arbejdsmarked er udviklingen i omfanget af jobopslag, der afspejler efterspørgslen på arbejdskraft. Figuren til venstre viser udviklingen i opslåede stillinger siden 2018 i Favrskov Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

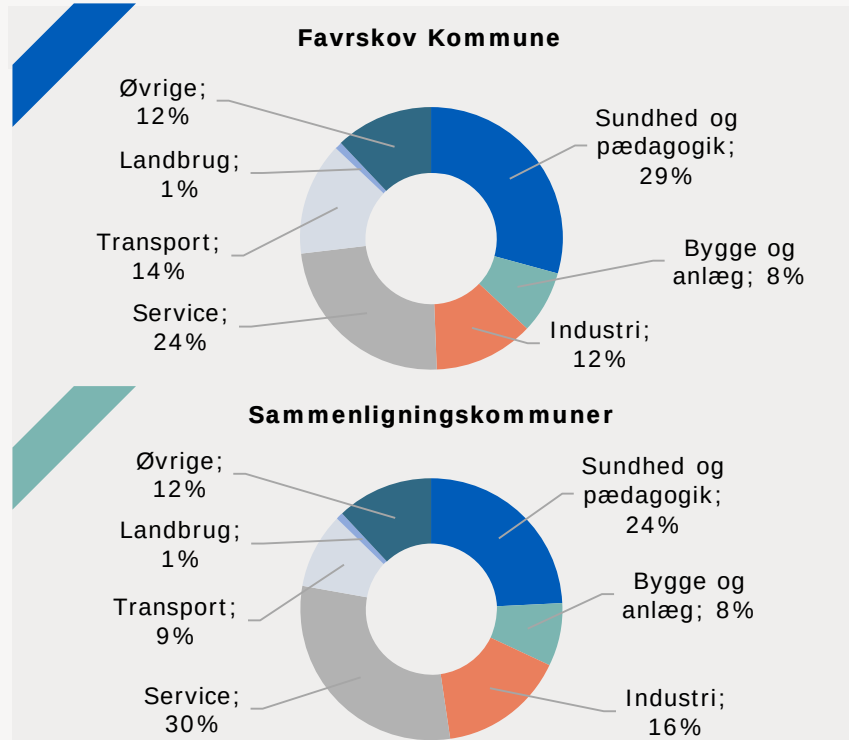
Det fremgår, at der i 2021 har været en markant stigning i antallet af opslåede stillinger i Favrskov Kommune, der klart overgår udviklingen i resten af regionen og landet. Det kan være udtryk for et stærkt stigende aktivitetsniveau, og det kan derfor ikke udelukkes, at der også har været en stigning i omfanget af forgæves rekrutteringer det seneste år (se figuren på foregående side).

Figuren til højre viser fordelingen af de opslåede stillinger på hovedsektorer. Som det fremgår, har der i 2021 i Favrskov Kommune især været mange jobopslag inden for servicesektoren samt sundhed og pædagogik.

Figur 2.6. Indekseret udvikling i antal opslåede stillinger (2018=100)

Figur 2.7. Fordeling af opslåede stillinger på sektorer, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra jobindsats.dk.

Note: Inddelingen på sektorer i figuren til højre er baseret på en gruppering af erhvervsgrupperingen under jobindeks.dk. Antallet af stillinger på årsbasis er summeret på måneder. I 2021 går data kun frem til og med november. I antallet af opslåede stillinger indgår også deltidsansatte og vikarer.

Erhvervsrettede tiltag for at styrke virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft i Favrskov Kommune

I. Adgang til arbejdskraft

Favrskov Kommune er godt placeret midt i Østjylland, hvor arbejdsudbuddet er større som følge af en koncentration af uddannelsesinstitutioner. Det lokale erhvervsliv oplever dog alligevel flaskehalse inden for især IT og håndværksfagene. Dette betyder, at flere af de lokale virksomheder arbejder med at tilpasse ordreindtaget til den mulige kapacitet.

Rekrutteringsudfordringerne opleves inden for stort set alle brancher – men særligt:

- Bygge og anlæg, som mangler faglærte håndværkere (fx VVS, tømrere, murere, bygningskonstruktører, smede, mekanikere osv.).
- I industrien/produktionsvirksomhederne mangler der ligeledes faglærte produktionsmedarbejdere (fx eksempel industriteknikere, plastmagere, maskinsnedkere osv.).
- Transport og lager har svært ved at få nok chauffører – både til budkørsel samt fragtmænd (stort kørekort) og buschauffører. Ligeledes efterspørger virksomhederne i høj grad medarbejdere til lager og logistikområdet.

II. Lokale initiativer og indsatser med henblik på at imødekomme rekrutteringsudfordringer

I jobcentret er der særligt fokus på to initiativer i form af substitution og opkvalificering, når det ikke er muligt at rekruttere den ønskede arbejdskraft:

Substitution

Jobcentret vejleder virksomhederne til at tænke i substitution, når det ikke er muligt at rekruttere den ønskede profil. Det vil sige, at jobcentret indgår i dialog med virksomheder og yder dem vejledning omkring ansættelse af alternative profiler. De alternative profiler kan varetage øvrige opgaver/understøttende funktioner i virksomheden og således frigive resurser hos øvrige medarbejdere med specialistkompetencer.

Opkvalificering

I jobcentret er der fokus på at iværksætte initiativer, der bidrager til, at flere ufaglærte og ledige med forældede kompetencer bliver faglærte. Derudover er der generelt fokus på opkvalificering inden for mangelområder. Der arbejdes med forskellige konkrete initiativer:

- Aktuelt samarbejdes der på tværs af kommuner med opkvalificeringsforløb vedr. industrioperatører. Der samarbejdes med lokale virksomheder og uddannelsesinstitutioner om en kombination af praktik og kursusforløb med henblik på ansættelse i virksomhederne ved afslutning af forløb.
- Opkvalificerings- og rekrutteringsprojekt med Melgaard Miljø er aktuelt i gang. I projektet opkvalificeres deltagerne blandt andet med det store kørekort.
- Opstart af samarbejde omkring opkvalificering af CNC-operatører til industrien er ved at starte op.
- Favrskov Kommune har løbende fokus på individuel opkvalificering af ledige – både i forhold til at matche konkrete behov i virksomheder samt generel opkvalificering indenfor mangelområder.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

3 Temaafsnit om megatrends

Det andet temaafsnit i dette års kommunerapporter sætter fokus på de megatrends, der især præger erhvervsudviklingen i disse år – nemlig grøn omstilling og digitalisering.

Der er desværre endnu ikke data og indikatorer, der gør det muligt at følge udviklingen i den digitale transformation og grønne omstilling i erhvervslivet på tværs af kommuner.

Kapitlet viser derfor nøgleindikatorer for CO₂-udledning, energi-forbrug og digitale kompetencer. Herudover vises data for virksomhedernes deltagelse i SMV:Digital.

Til sidst giver afsnittet et overblik over initiativer i kommunen, der understøtter henholdsvis digitalisering og grøn omstilling.

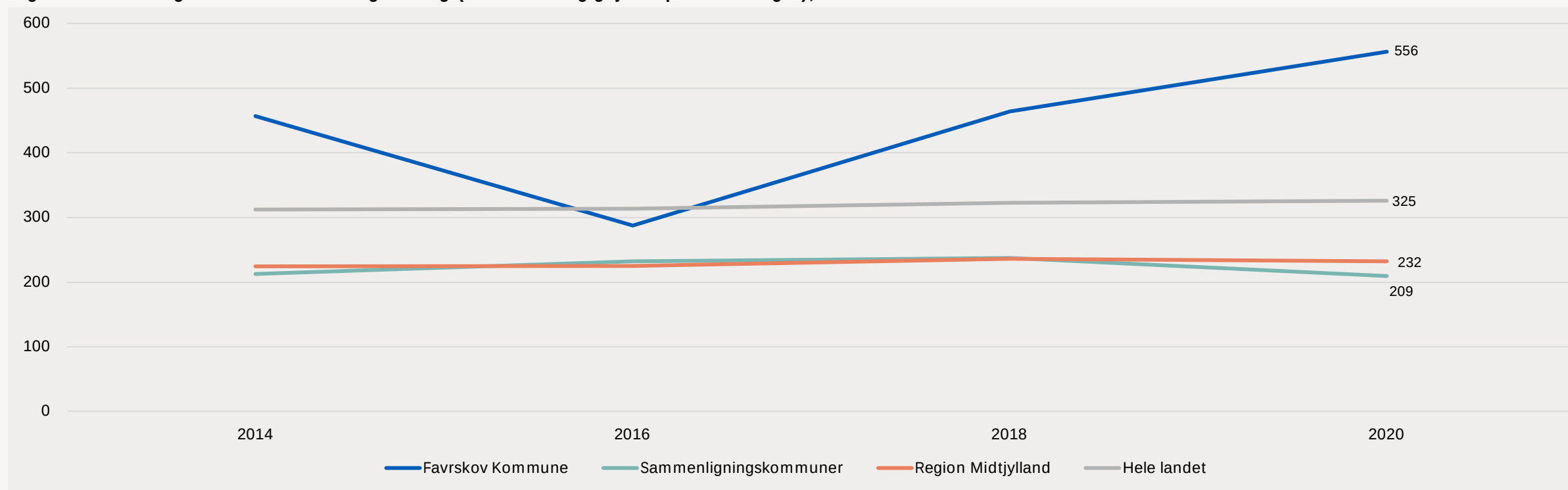
Stor stigning i industriens energiforbrug i Favrskov Kommune

Et af de områder, hvor der er sammenlignelige data på kommunalt niveau relateret til den grønne omstilling, er industriens energiforbrug, som i mange midtjyske kommuner udgør en væsentlig del af det samlede CO₂-aftryk. På dette område er der dog betydelige forskelle på tværs af kommuner, der bl.a. kan hænge sammen med forskelle i branchestrukturen.

Industrivirksomhederne i Favrskov Kommune har de senere år haft et relativt højt energiforbrug pr. medarbejder, som det fremgår af Figur 3.1. Efter et dyk i 2016, steg energiforbruget pr. medarbejder kraftigt i Favrskov Kommune. I 2020 var forbruget mere end dobbelt så højt som i regionen som helhed.

Det fremgår også af figuren, at energiforbruget pr. medarbejder har været forholdsvis konstant gennem hele perioden i både Region Midtjylland og hele landet.

Figur 3.1. Udviklingen i industriens energiforbrug (målt i 1.000 gigajoule pr. beskæftiget), 2014-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Energistyrelsen.

Sammenligningskommuner omfatter: Syddjurs Kommune, Odder Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brandø Kommune & Hedensted Kommune

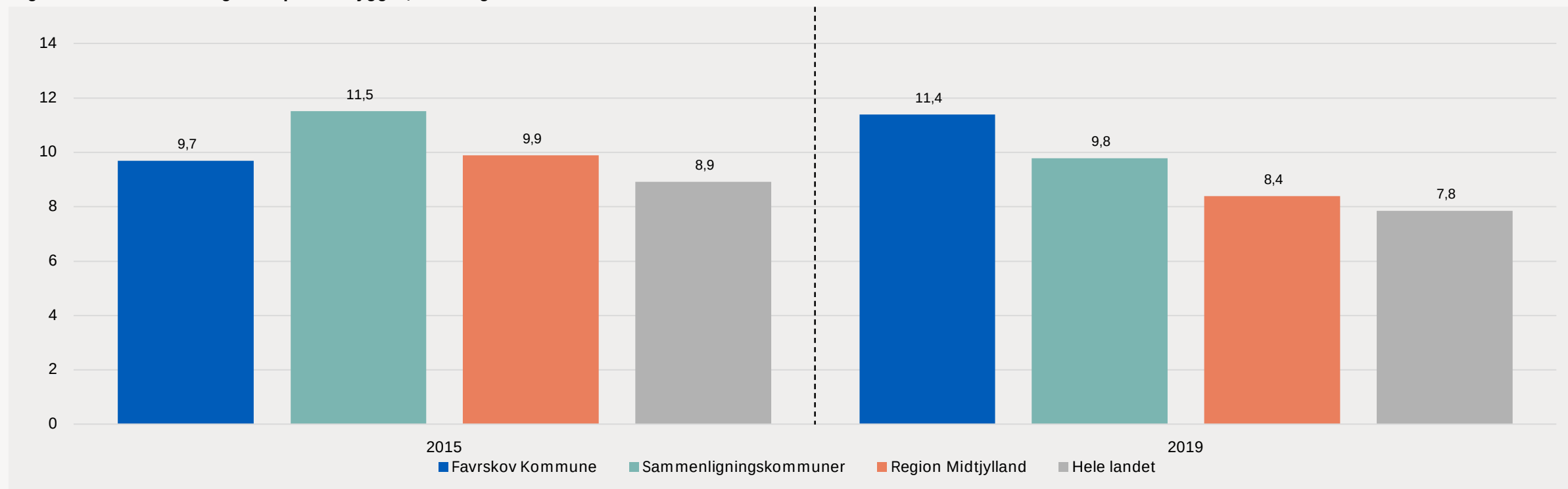
Stigning i CO2-udledningen pr. indbygger

I mange kommuner er der stor opmærksomhed om udviklingen i den samlede CO2-udledning, og en række kommuner har opstillet mål om CO2-neutralitet inden for en årrække. Figur 3.2. viser CO2-udledningen pr. indbygger i 2015 og 2019 i kommunen, regionen, sammenligningskommunerne og hele landet.

Det fremgår, at Favrskov kommune i 2015 havde en CO2-udledning pr. indbygger, der var lavere end i sammenligningskommunerne samt en smule lavere end i Region Midtjylland. Frem mod 2019 er der sket en stigning i CO2-udledningen pr. indbygger i Favrskov Kommune svarende til 18 pct., mens udviklingen er gået den modsatte vej i resten af regionen og resten af landet. I Region Midtjylland som helhed er CO2-udledningen faldet med over 15 pct.

Figuren bekræfter således billedet fra forrige side om, at der i Favrskov Kommune er et potentiale for i højere grad at bidrage til den grønne omstilling.

Figur 3.2. CO2-udledning tons per indbygger, 2015 og 2019

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Energistyrelsen.

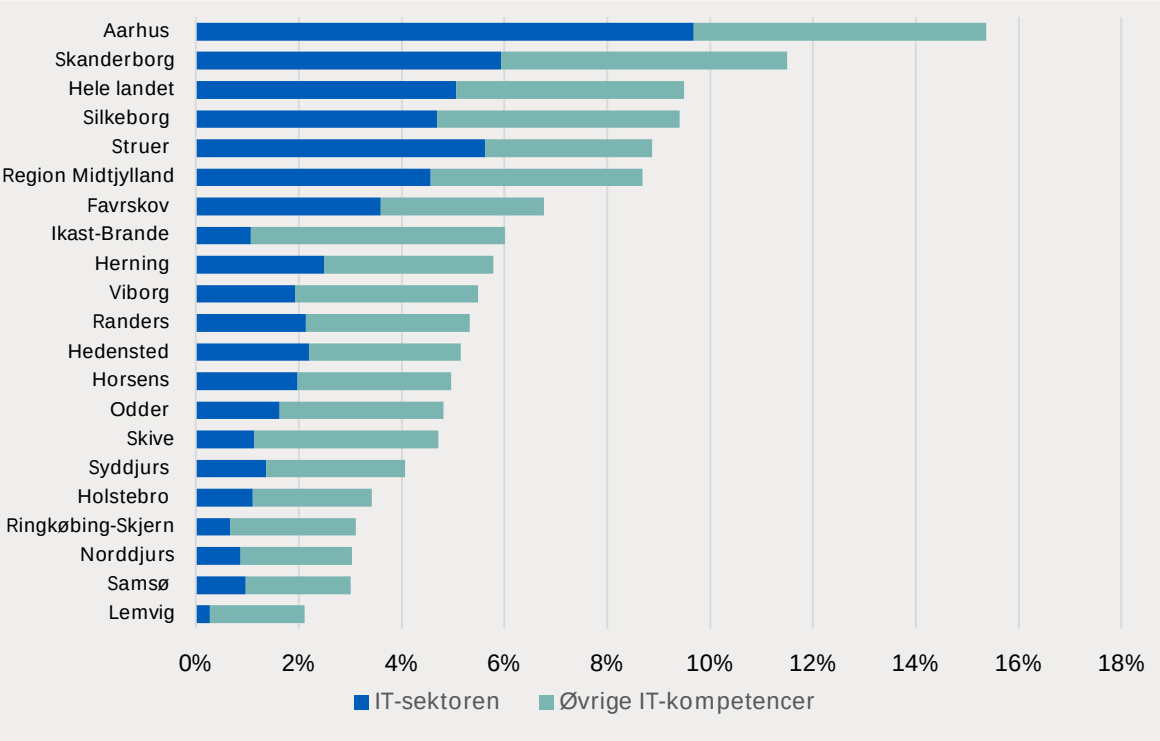
Betydelig vækst i it-beskæftigelsen i Favrskov Kommune

En vigtig indikator for erhvervslivets evne til digital transformation er it-beskæftigelsen. Det vil sige antallet af personer, der arbejder med drift og udvikling inden for it. It-arbejdsmarkedet kan inddeles i personer ansat i it-sektoren samt personer i andre brancher, der har en it-uddannelse eller er ansat i en it-stilling (øvrige it-kompetencer). Som det fremgår af Figur 3.3, er it-beskæftigelsen klart størst i Aarhus Kommune efterfulgt af Skanderborg Kommune.

Favrskov Kommune ligger nummer fem blandt de midtjyske kommuner målt på it-beskæftigelsens andel af den private beskæftigelse. Samlet udgør it-beskæftigelsen ca. syv procent af den private beskæftigelse i Favrskov Kommune.

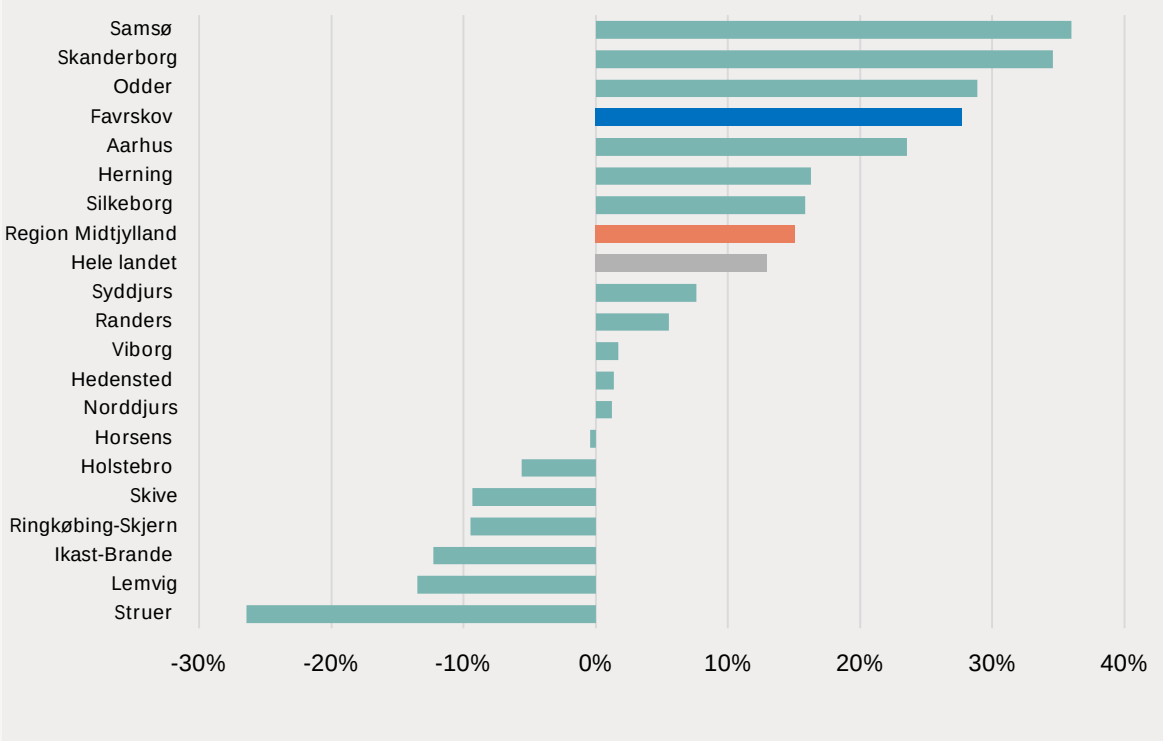
Figuren til højre viser, at mange kommuner har haft vækst i it-beskæftigelsen. Det gælder også Favrskov Kommune, hvor antallet af it-jobs er steget med 28 pct. i perioden 2015 til 2020. For regionen som helhed har væksten været på 15 pct.

Figur 3.3. It-beskæftigelse opdelt efter kommune, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 3.4. Udvikling i beskæftigelsen på it-arbejdsmarkedet, 2015-20

Mange deltagelser i SMV:Digital blandt virksomheder

En indikator for den digitale transformation i virksomhederne er deltagelsen i nationale programmer, der yder tilskud til it-udvikling. Det største og bredest forankrede program i Danmark er SMV:Digital. Gennem SMV:Digital kan SMVer med 2-249 ansatte søge om tilskud, hvor et rådgivningsforløb bliver skræddersyet ud fra virksomhedens udviklingsprojekt.

I perioden 2019 til 2021 deltog 933 virksomheder i Region Midtjylland i SMV:Digital-projekter, svarende til 35 pct. af alle forløb på landsplan. Tabellen nedenfor viser fordelingen af de 933 virksomheder på kommuner og antal deltagelser pr. 1.000 virksomheder i målgruppen.

Det fremgår, at Favrskov Kommune havde 52 deltagelser pr. 1.000 virksomheder, hvilket er betydeligt over regionsgennemsnittet. Tabellen viser også, at antallet af deltagelser pr. 1.000 virksomheder er klart større i Region Midtjylland end i resten af landet.

Tabel 3.1. Deltagelser i SMV:Digital, 2019-21

Kommuner	Antal deltagere	Deltagelse pr. 1.000 virksomheder i målgruppen
Aarhus	282	44
Silkeborg	86	50
Hedensted	67	68
Randers	61	34
Herning	61	30
Skanderborg	58	51
Viborg	51	27
Horsens	49	29
Favrskov	45	52
Holstebro	43	34
Ringkøbing-Skjern	41	29
Ikast-Brande	39	44
Struer	29	73
Skive	22	23
Odder	17	43
Norddjurs	15	20
Lemvig	12	22
Syddjurs	9	11
Region Midtjylland	993	38
Øvrige regioner	1.879	22

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Erhvervsstyrelsen
Note: Samsø Kommune indgår ikke i statistikken, da der ikke er nok deltagere. De enkelte kommuner kan derfor ikke summeres til totalen for Region Midtjylland. Antallet af virksomheder i målgruppen er opgjort som antallet virksomheder med to eller flere medarbejdere.

Initiativer og tiltag i Favrskov Kommune til at understøtte digitalisering og grøn omstilling

I. Potentiale og udfordringer forbundet med den grønne omstilling og digitalisering i Favrskov Kommune

Potentialet for grøn omstilling og digitalisering er stort. Virksomhederne arbejder i forskellig grad med temaerne. Nogle er helt med i front, mens andre har svært ved at se potentialerne, få ideerne og vælge de helt rigtige tiltag. Ofte kræver det for den sidstnævnte gruppe af virksomheder, at der er behov for at få synliggjort de potentielle resultater ved de mulige tiltag inden for grøn omstilling og digitalisering.

II. Indsatser og initiativer der understøtter den grønne omstilling

Hjælp til udarbejdelse af CO2-regnskab

De lokale virksomheder er i gang med den grønne omstilling på forskelligt niveau. Favrskov Kommune har konstateret et behov for at udbrede kompetencer i forhold til at lave CO2-regnskaber. Derfor afsatte Favrskov Kommune i 2022 100.000 kr. til et håndholdt kompetenceløft, som klæder virksomhederne på til at udarbejde et CO2-regnskab. Indsatsen er forankret i Favrskov Erhverv.

Energibesparelse med udgangspunkt ECSMV

Favrskov Kommune deltager aktivt i det regionale ECSMV-projekt, hvor produktionsvirksomheder tilbydes en screening i forhold til energibesparelser. Virksomhederne kan søge tilskud til rådgivning i grøn forretningsplan og potentielt modtage tilskud til investeringer i energibesparende foranstaltninger.

Klimauger

Kommunen understøtter planlægningen af de årlige Klimauger, hvor blandt andet lokale virksomheder byder ind med en række aktiviteter med udgangspunkt i klimaområdet. Virksomhederne afholder både fyraftensmøder og åbent hus-arrangementer, hvor de enten formidler egne erfaringer med forskellige grønne tiltag eller inviterer eksperter til at holde oplæg om tendenser, muligheder og løsninger indenfor klimaområdet. På denne måde kan virksomhederne bidrage til at klæde andre virksomheder bedre på til at tage del i den grønne omstilling.

Klimaplan 2025

Favrskov Kommune har vedtaget Klimaplan 2025, som blandt andet skal halvere CO2-udledningerne i kommunen i forhold til 2009. Der er i øjeblikket ved at blive udarbejdet et indsatskatalog, som kan hjælpe virksomhederne i forhold til grøn omstilling.

III. Indsatser og initiativer der understøtter digitalisering

Kompetenceløft

I forhold til digitalisering har Favrskov Kommune i år og sidste år afsat penge til en erhvervspulje i forhold til kompetenceløft – 100.000 kr. i 2022. Virksomhederne kan søge kompetenceløft inden for netop det specifikke område, hvor de vurderer, at de har behov for et løft. Langt de fleste bruger løftet til at styrke deres digitale markedsføring. Den lokale kompetencepulje administreres af Favrskov Erhverv.

Digitalisering inden for det lokale handelsliv

For at styrke det lokale handelsliv har Favrskov Kommune afsat 100.000 kr. til en indsats, der blandt andet skal styrke digitalisering og e-handel i det lokale handelsliv. Indsatsen drives af Favrskov Erhverv.

E-handelsnetværk

Favrskov Kommune har en lang række velfungerende e-handelsvirksomheder, og for at understøtte deres udvikling er der afsat 100.000 kr. til at drive et lokalt e-handelsnetværk for e-handelsvirksomheder og deres støtteerhverv. Favrskov Erhverv er operatør på netværket.

Oplysning af virksomheder

Derudover får de virksomheder, som modtager kommunens erhvervsrettede nyhedsbrev, ErhvervsNyt, løbende informationer om erhvervsfremmesystemets tilbud til virksomhedernes grønne omstilling og digitalisering.

4 Beskæftigelse og specialisering

Dette afsnit fokuserer på udviklingen i beskæftigelsen i Favrskov Kommune og kommunens erhvervsmæssige specialisering.

Først sammenlignes den samlede udvikling i den private jobskabelse med sammenligningskommunerne, hele regionen og resten af landet.

Derefter går afsnittet i dybden med erhvervsspecialiseringen. Først vises specialiseringen inden for de erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger. Derefter vises jobudviklingen og erhvervsspecialiseringen på brancheniveau.

Stigende privat beskæftigelse i Favrskov Kommune siden 2015

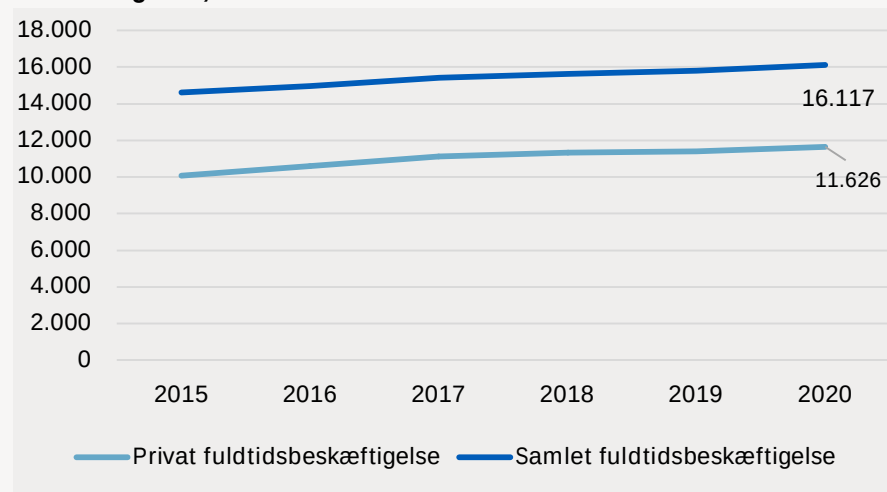
En central indikator for udviklingen i erhvervspræstationerne i en kommune er udviklingen i den samlede private jobskabelse. Figur 4.1 viser, at der i perioden 2015 til 2020 er sket en vækst i den private fuldtidsbeskæftigelse på ca. 1.600 personer i Favrskov Kommune, hvilket har ført til en tilsvarende vækst i den samlede beskæftigelse.

Figur 4.2. viser, at væksten har været betydeligt stærkere end i både sammenligningskommunerne, regionen og hele landet. Specielt perioden 2015 til 2017 var karakteriseret ved en markant privat jobskabelse i Favrskov Kommune. Set over hele perioden har væksten i den private beskæftigelse i Favrskov Kommune næsten været dobbelt så stærk som i sammenligningskommunerne.

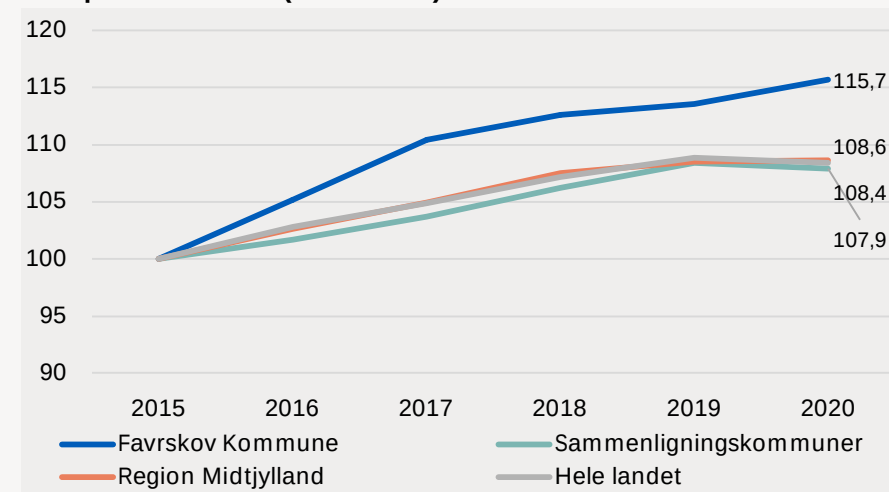
For at belyse udviklingen under coronakrisen viser Figur 4.3 den kvartalsvise udvikling i den private beskæftigelse siden første kvartal 2020.

Figuren viser, at beskæftigelsen i starten af krisen faldt mere end i resten af landet, men at jobskabelsen rettede sig, og at Favrskov Kommune over hele perioden har haft en fremgang i den private beskæftigelse, der ligger lidt over både sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

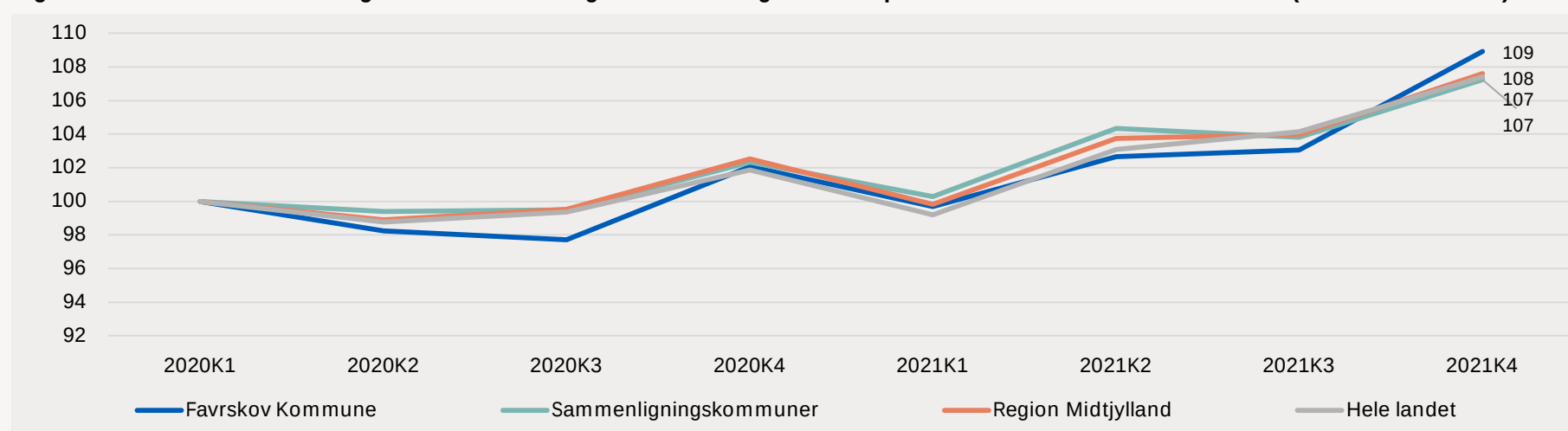
Figur 4.1. Udvikling i den private og samlede fuldtidsbeskæftigelse, 2015-20

Figur 4.2. Indekseret udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede i den private sektor (2015=100)

Figur 4.3. Indekseret udvikling i fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i den private sektor under coronakrisen (1. kv. 2020=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik (for Figur 4.1. og 4.2.) og jobindsats.dk (for Figur 4.3.). Sammenligningskommuner omfatter: Syddjurs Kommune, Odder Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune og Hedensted Kommune. I Figur 4.3. er beskæftigelsen i den private sektor opgjort ved den samlede beskæftigelse fratrukket beskæftigelsen i branchen offentlig administration, undervisning og sundhed.

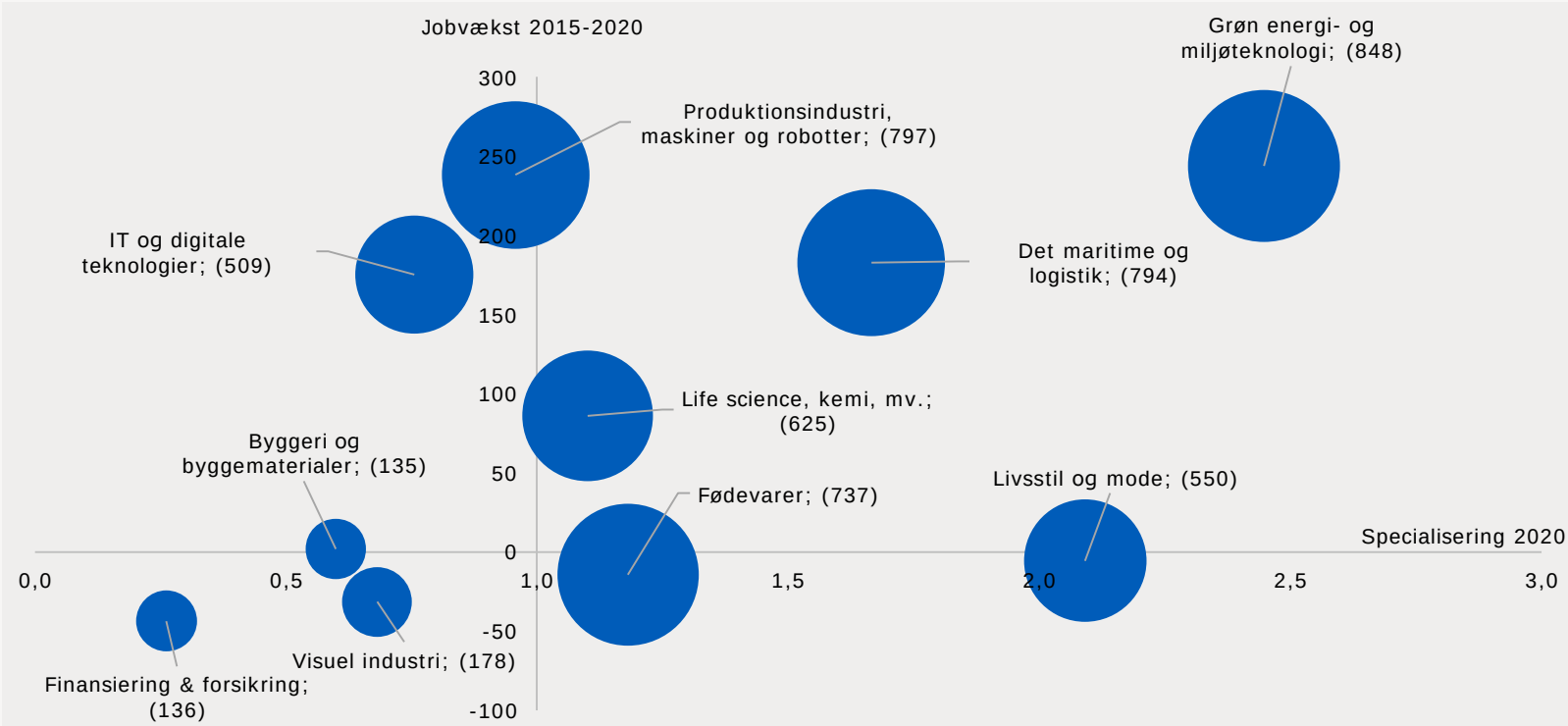
Klynger: Grønne erhverv dominerer i Favrskov Kommune

Figuren nedenfor giver et overblik over, hvordan Favrskov Kommune er specialiseret inden for de erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger. Figuren omfatter dermed kun virksomheder, der ligger inden for erhverv, der konkurrerer internationalt (enten fordi de har eksport eller leverer viden og ydelser til erhverv med stor eksport).

Figuren viser, at områderne grøn energi og miljøteknologi, logistik, produktionsindustri mv. samt fødevarer er de største klynger jobmæssigt (cirklerne størrelse). Den største jobvækst fra 2015 til 2020 har fundet sted inden for klyngeområderne grøn energi- og miljøteknologi samt produktionsindustri mv., der begge har haft en vækst på ca. 250 fuldtidsstillinger.

Det fremgår også, at grøn energi- og miljøteknologi er den klynge, der har den største specialiseringsgrad. Med en specialisering på 2,5 udgør grøn energi- og miljøteknologi en andel af den samlede beskæftigelse inden for internationalt konkurrerende erhverv, der er 2,5 gange større end i en gennemsnitskommune. Også livsstil og mode har en høj specialisering i Favrskov Kommune. Generelt viser figuren, at mange af de nationale klynger/styrkepositioner er godt repræsenteret i Favrskov Kommune.

Figur 4.4. Kommunens erhvervsmæssige specialisering samt jobvækst opdelt på klyngeområder, 2015-2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Klyngerne er baseret på statistikarbejdet, der ligger til grund for rapporten "Erhvervsmæssige styrkeområder – Kortlægning af erhvervsstyrker i dansk erhvervsliv", som IRIS Group og CRT udarbejdede for Erhvervsstyrelsen i 2019. Nogle erhverv i figuren dækker flere nationale klynger. Fx dækker "grøn energi- og miljøteknologi" både over virksomheder, der er i målgruppen for CLEAN og Energy Cluster.

Figuren viser Favrskovs Kommunes erhvervsmæssige specialisering inden for de områder, hvor der er etableret nationale klynger. Klyngernes betydning er vist gennem tre indikatorer:

- Cirklerne størrelse illustrerer størrelsen af hver klynge målt på antal fuldtidsbeskæftigede i 2020. Antal årsværk er angivet i parentes ud for hver cirkel.
- Placeringen langs figurens x-akse viser klyngens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at klyngens andel af Favrskov Kommunes private beskæftigelse er større end i resten af landet.
- Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede 2015-20. Det vil sige, om klyngen har haft vækst eller tilbagegang de sidste fem år.

Bygge og anlæg samt handel er de største brancher i Favrskov Kommune

Hvor figuren på forrige side gav et overblik over Favrskov Kommunes specialisering inden for de nationale klyngeområder, tager Tabel 4.1 afsæt i en traditionel brancheinddeling og omfatter alle private virksomheder. Den viser, at bygge & anlæg er den største branche i Favrskov Kommune målt på antallet af fuldtidsjobs, og at denne branche samtidig har oplevet betydelig jobvækst (18 pct.). Derudover er handel, transport samt et par industrierhverv toneangivende brancher i Favrskov Kommune. Den største procentvise vækst i beskæftigelsen er sket inden for engroshandel og en række serviceerhverv.

Tabel 4.1. Antal private jobs, jobvækst 2015-20 samt erhvervsmæssige specialisering, opdelt på brancheniveau

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2015-20 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2015-20 (pct.)	Specialisering, 2020
	2015	2020			
Bygge og anlæg	1.241	1.458	18%	17%	1,3
Engroshandel	1.105	1.429	29%	5%	1,4
Detailhandel	989	1.136	15%	2%	0,9
Transport & logistik	901	1.068	19%	7%	1,6
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	809	946	17%	11%	1,6
Landbrug, skovbrug og fiskeri	918	862	-6%	-2%	2,1
Tekstil-, træ-, papir- og møbelindustri mv.	718	777	8%	2%	2,3
Rådgivning, forskning og udvikling	362	522	44%	14%	0,7
Olieraffinaderier mv., Kemisk industri, Medicinalindustri, Plast-, glas- og betonindustri	496	496	0%	6%	1,2
Operationel service	246	446	81%	12%	0,6
Andre serviceydelser mv.	214	291	36%	7%	0,9
Ejendomshandel og udlejning	209	263	26%	6%	0,9
Sundhedsvæsen	272	261	-4%	12%	0,9
Undervisning	220	252	15%	9%	1,0
Reklame og øvrig erhvervsservice	272	235	-14%	11%	1,1
Private velfærdsinstitutioner	141	215	52%	18%	0,8
Tele, IT og information	141	187	33%	20%	0,4
Hoteller og restauranter	146	169	16%	9%	0,3
Finansiering og forsikring	181	141	-22%	7%	0,3
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	157	130	-17%	3%	0,4
Metalindustri	96	111	16%	1%	0,5
Råstof, energi og forsyning mv.	86	88	3%	9%	0,7
Forlag, tv og radio	70	83	17%	6%	0,5
Kultur og fritid	59	61	2%	13%	0,3
Alle brancher	10.051	11.626	16%	8%	1,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af kommunens private beskæftigelse er større end i resten af landet. Hvis specialiseringsgraden er under 1, fylder branchen mindre i kommunen end i resten af landet eller en gennemsnitskommune. Tal markeret med rød angiver, at væksten har været negativ.

5 Iværksætteri og virksomhedsbestand

Dette afsnit fokuserer på tilgang og frafald af virksomheder i Favrskov Kommune. Først vises udviklingen i iværksætteriet i kommunen efterfulgt af tal for overlevelsesheden blandt de nye virksomheder samt for konkurser.

Derefter vises tilflytningen og fraflytningen af etablerede virksomheder siden 2015.

Endelig viser afsnittet den samlede udvikling i virksomhedsbestanden i Favrskov Kommune.

Etableringsraten i Favrskov Kommune lå i 2020 på niveau med resten af regionen

Iværksættere spiller en vigtig rolle for innovation og jobskabelse i erhvervslivet.

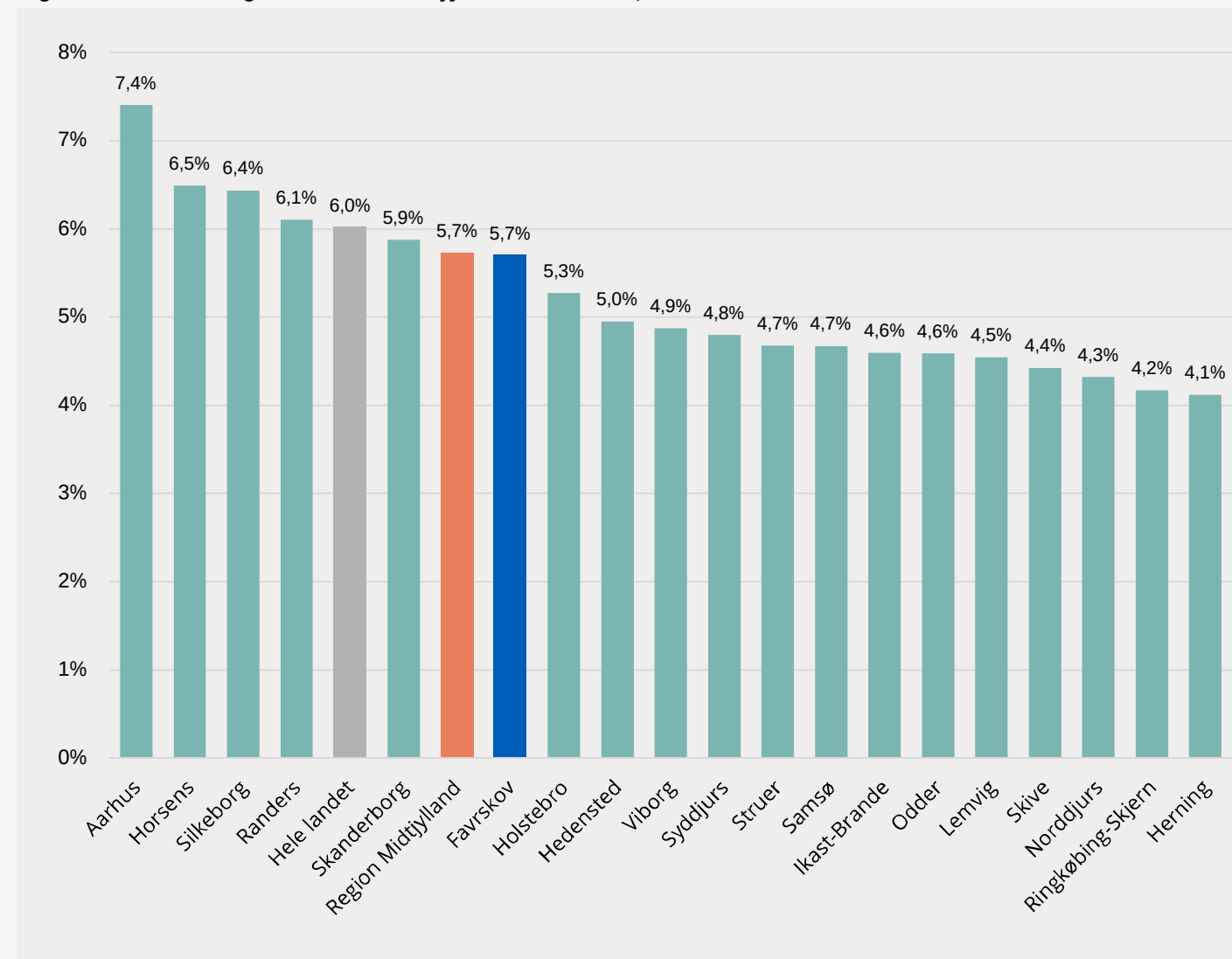
Figur 5.1 viser etableringsraten (andelen af den samlede virksomhedsbestand, der er etableret i 2020) i de midtjyske kommuner i 2020 sammenholdt med landsgennemsnittet og regionsgennemsnittet.

Som det fremgår, lå etableringsraten i Favrskov Kommune i 2020 lidt under landsgennemsnittet og på niveau med regionsgennemsnittet.

Figuren viser også, at Aarhus Kommune havde den højeste etableringsrate på ca. 7,4 pct., mens de to vestjyske kommuner – Herning Kommune og Ringkøbing-Skjern Kommune – havde den laveste etableringsrate på lidt over 4 pct. Generelt er etableringsraterne højere i de østjyske end i de vestjyske kommuner.

Figur 5.1. Etableringsrater i de midtjyske kommuner, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand.

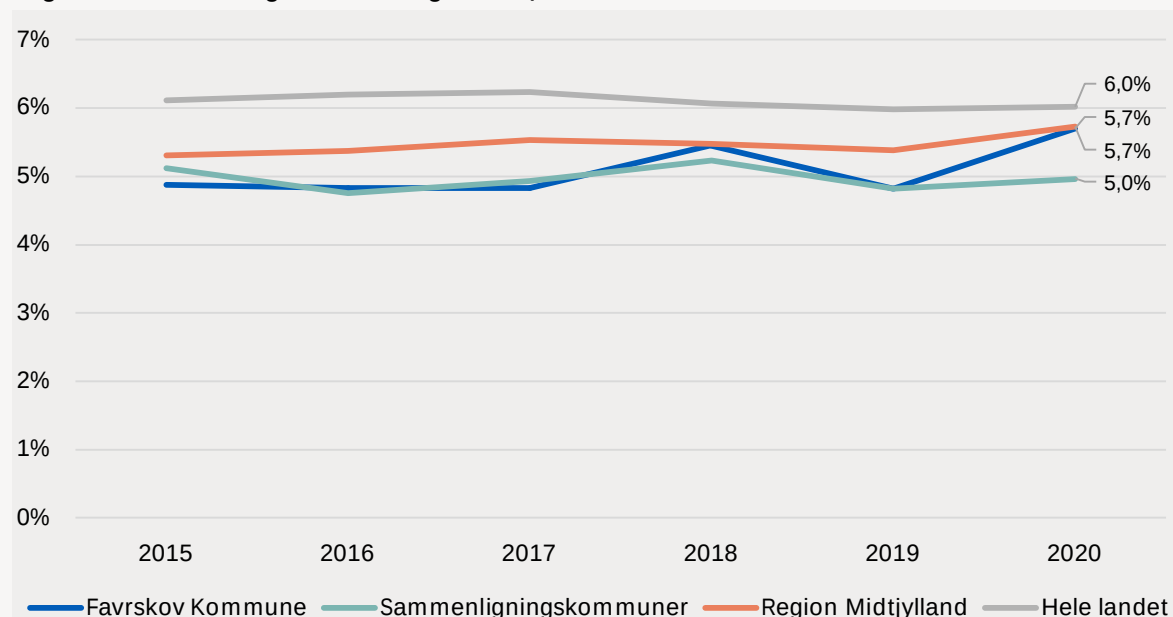
Vækst i etableringsraten det seneste år

Figuren nedenfor viser udviklingen i etableringsraten i perioden 2015 til 2020 for Favrskov Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Som det fremgår, har etableringsraten frem til 2019 ligget meget tæt op af sammenligningskommunerne, mens Favrskov Kommune i 2020 oplevede et løft i etableringsraten på ca. et procentpoint, der bragte den op på regions gennemsnittet, jf. figuren på forrige side.

Figuren viser også, at forskellen mellem de midtjyske kommuner og resten af landet er blevet indsnævret gennem perioden.

Figur 5.2. Udvikling i etableringsraten, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand

Sammenligningskommuner omfatter: Syddjurs Kommune, Odder Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune & Hedensted Kommune

Betydelig vækst i antal Favrskov-iværksættere inden for handel

For den enkelte kommune kan det endvidere være interessant at se nærmere på inden for hvilke brancher, at der etableres nye virksomheder. Tabel 5.1 viser netop iværksættervirksomhedernes fordeling på brancheområder i perioden 2019 til 2020.

Af tabellen fremgår det, at der i Favrskov Kommune er etableret flest virksomheder inden for videnbaserede servicefag i form af vidensservice samt finansiering og forsikring. Derefter følger bygge og anlæg. Forskellene mellem de største brancheområder er dog beskedne.

Tabellen viser også, at fordelingen i Favrskov Kommune kun i begrænset omfang adskiller sig fra fordelingen blandt sammenligningskommunerne og resten af regionen. Dog afslører tabellen, at bygge og anlæg samt hoteller og restauranter har færre iværksættere i Favrskov Kommune end i sammenligningskommunerne.

Tabel 5.1. Fordeling af iværksættere efter brancher, gennemsnit for 2019-20

Branche	Favrskov Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
Vidensservice	14%	13%	15%	16%
Finansiering, forsikring og ejendomme	14%	12%	12%	9%
Bygge og anlæg	12%	15%	12%	13%
Detailhandel	11%	10%	8%	8%
Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser	11%	11%	10%	8%
Private velfærdsinstitutioner og kultur	9%	8%	9%	9%
Operationel service	9%	8%	8%	9%
Information og kommunikation	6%	6%	7%	9%
Industri	5%	5%	5%	4%
Engroshandel	4%	4%	4%	3%
Hoteller og restauranter	2%	5%	5%	6%
Transport	2%	4%	4%	5%
I alt	100%	100%	100%	100%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Iværksættervirksomheder med uoplyst sektor er ikke medtaget.

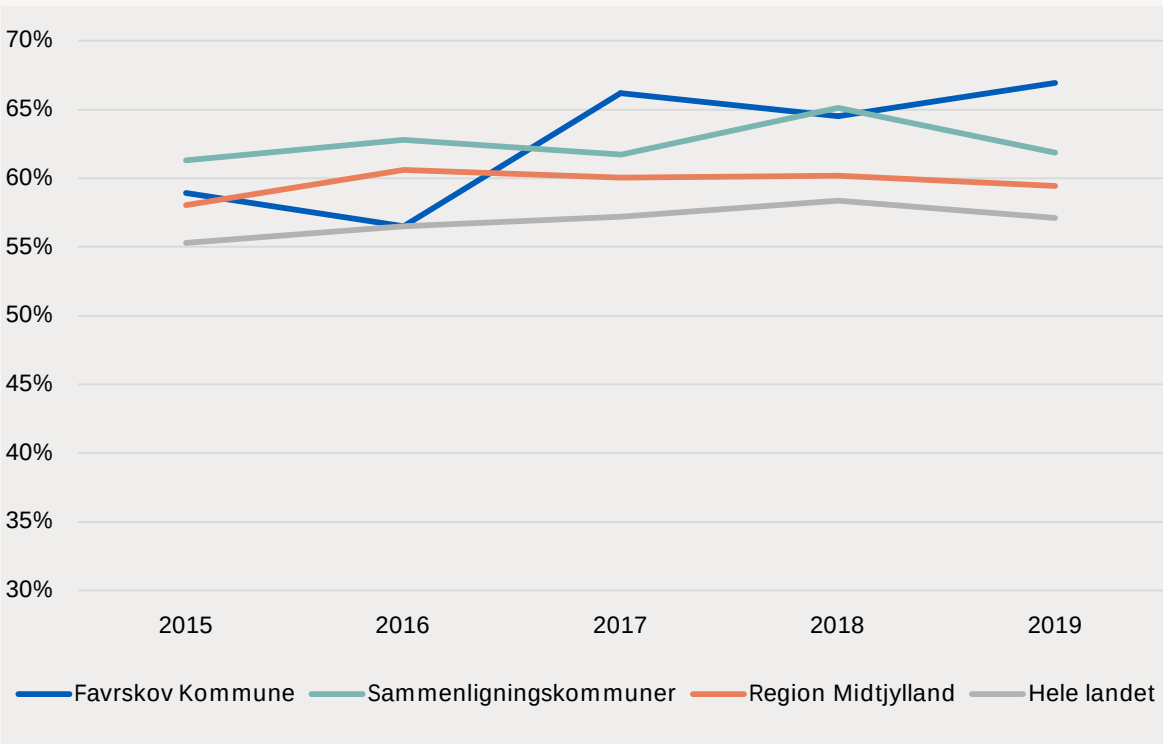
Den treårige overlevelsesrate er steget siden 2018

En vigtig indikator for iværksættervilkårene i en kommune er overlevelsesraten. Det vil sige andelen af iværksættervirksomheder, der formår at fastholde en væsentlig økonomisk aktivitet efter, de er etableret. Figurene nedenfor viser overlevelsesraterne henholdsvis tre- og fem år efter etablering for iværksættere i henholdsvis Favrskov Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

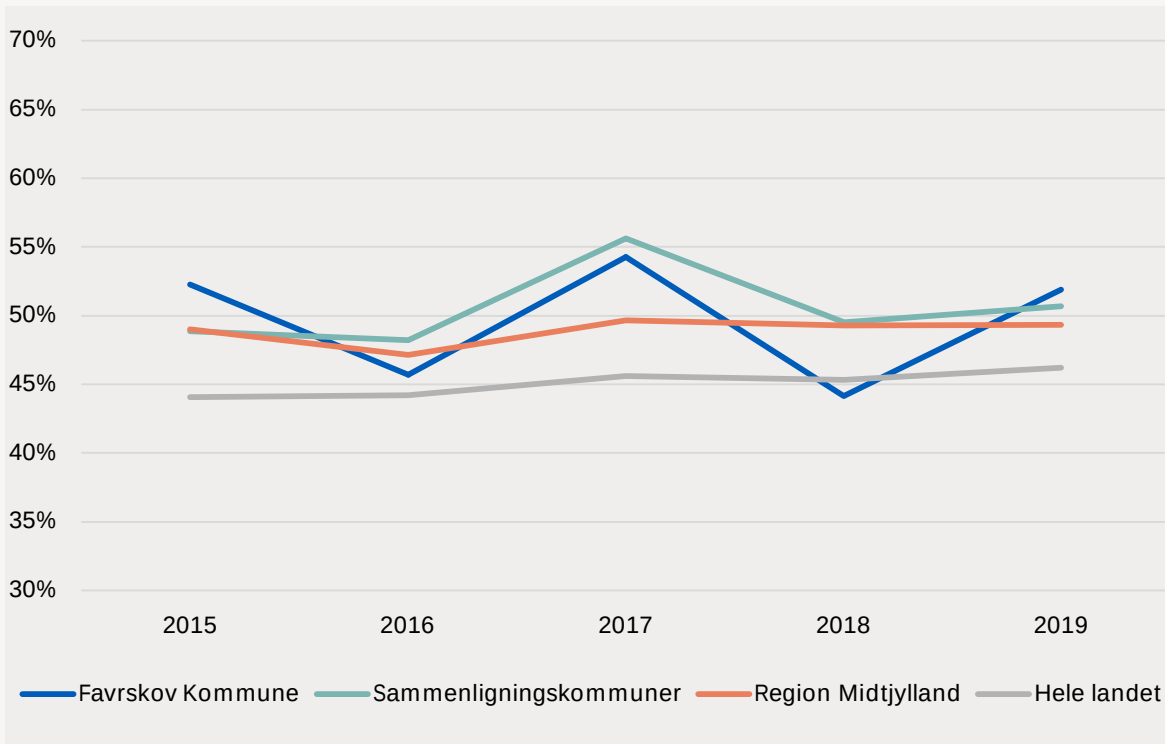
Det fremgår, at overlevelsesraterne svinger en del fra år til år i Favrskov Kommune. Set over hele perioden er overlevelsesraten i Favrskov Kommune dog noget højere end landsgennemsnittet. Det gælder både den tre- og femårige overlevelsesrate. Sammenlignet med resten af regionen har den treårige overlevelsesrate ligget højt i Favrskov Kommune de seneste par år, mens billedet er mindre klart for den femårige overlevelsesrate.

Figur 5.3 viser endvidere en tendens til en væsentlig forbedring i den treårige overlevelsesrate i Favrskov Kommune. Det vil formentlig også kunne ses på den femårige overlevelsesrate om et par år.

Figur 5.3 Udvikling i overlevelsesraten (tre år efter etablering), 2015-19

Figur 5.4 Udvikling i overlevelsesraten (fem år efter etablering), 2015-19

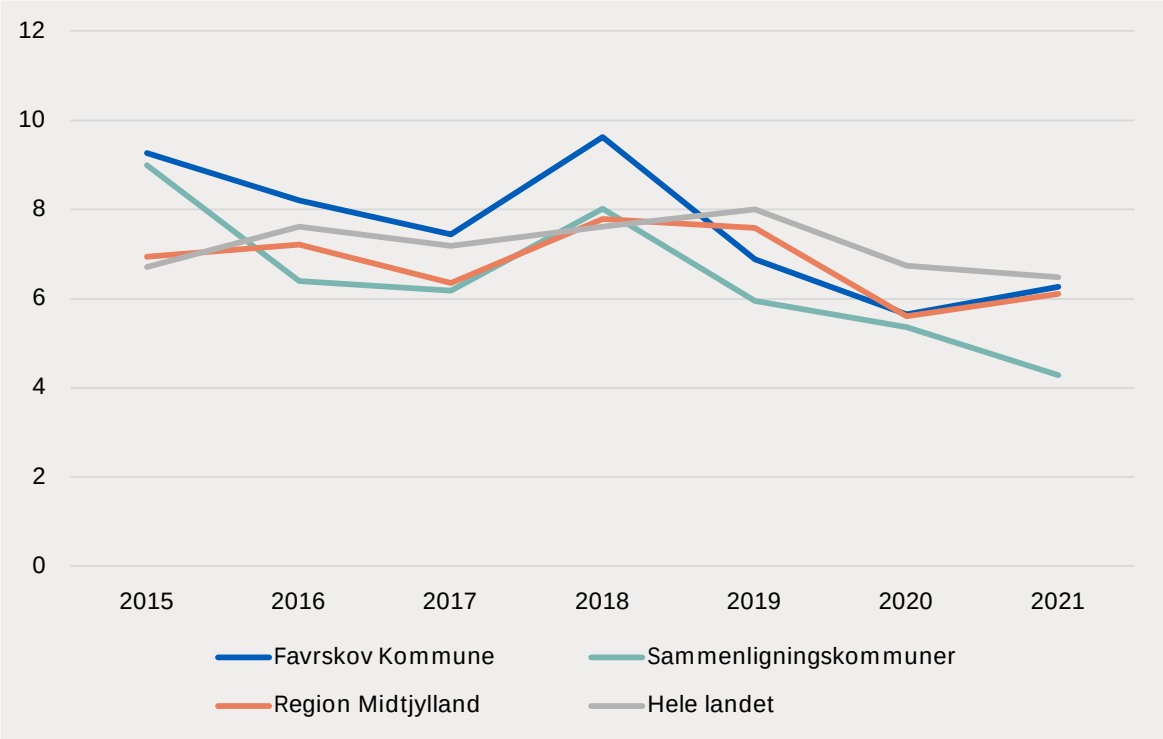
Fald i antallet af konkurser blandt virksomheder i Favrskov Kommune

En anden indikator for afvikling og frafald af virksomheder er omfanget af konkurser. Figuren til venstre viser, hvor mange virksomheder der blev erklæret konkurs i Favrskov Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder.

Det fremgår, at andelen af konkurser i Favrskov Kommune lå lidt højere end i det øvrige land i perioden 2015 til 2018. Omvendt lå Favrskov Kommune på niveau med resten af regionen og bedre end landsgennemsnittet fra 2019 til 2021. Figuren viser også, at antallet af konkurser på landsplan har været faldende under coronakrisen, hvilket naturligvis skal ses i lyset af adgangen til hjælpepakker.

Tabel 5.2 viser, hvordan konkurserne fordeler sig på hovedsektorer i Favrskov Kommune. Som det fremgår, er bygge og anlæg den sektor, der har oplevet flest konkurser samlet i de tre viste år.

Figur 5.5. Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2015-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder). Antallet af virksomheder for 2021 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2015-20.

Tabel 5.2. Fordeling af konkurser i Favrskov Kommune på hovedsektorer, 2015-21

Sektor	2015	2018	2021
Bygge & anlæg	50%	15%	28%
Service	17%	38%	28%
Industri	13%	8%	0%
Primære erhverv	8%	8%	0%
Handel	8%	19%	22%
Transport	4%	12%	22%
I alt	100%	100%	100%

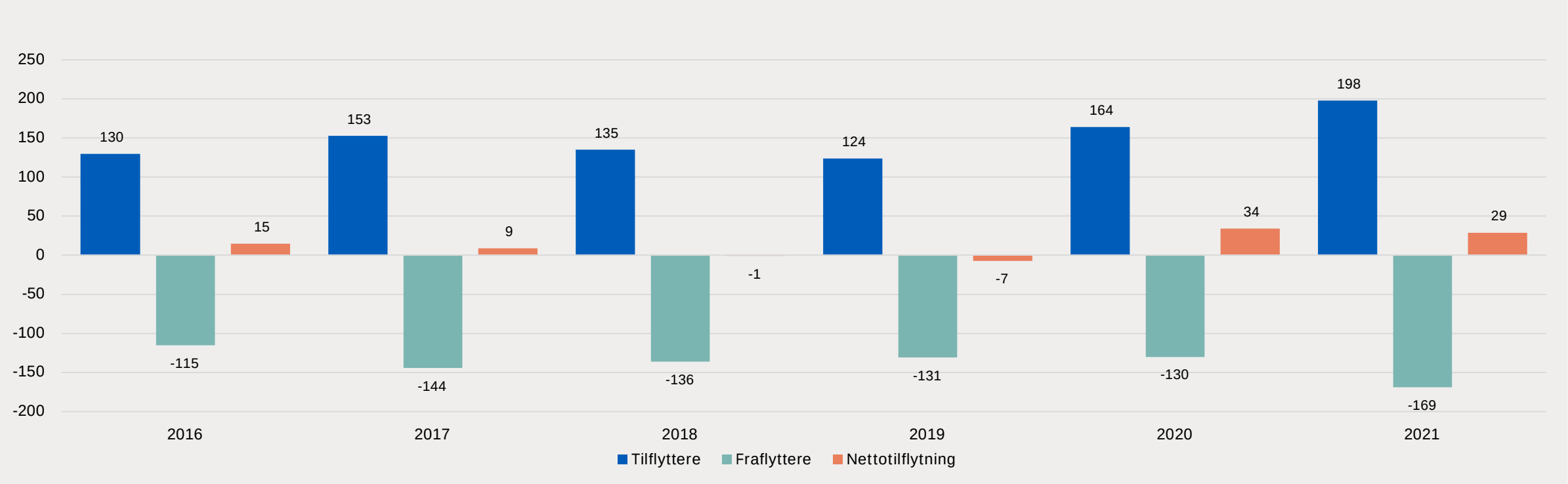
Stor nettotilflytning af virksomheder i 2020 og 2021

Et andet vigtigt pejlemærke for erhvervsvilkårene er omfanget af til- og fraflytninger af virksomheder. Figur 5.6 viser udviklingen i både til- og fraflytninger samt nettotilflytningen (tilflytninger minus fraflytninger) til Favrskov Kommune fra 2016 til 2021.

Generelt har Favrskov Kommune oplevet vækst i antallet af tilflyttede virksomheder. Antallet af tilflyttede virksomheder var således ca. 50 pct. højere i 2021 end i 2016.

Nettotilflytningen (tilflyttede minus fraflyttede) har samtidig været høj de seneste år. I 2020 oplevede Favrskov Kommune den største nettotilflytning på 34 virksomheder, mens tallet i 2021 var 29 virksomheder. Figuren viser også, at perioden 2016 til 2017 var kendetegnet ved en beskeden nettotilflytning, mens der i perioden 2018 til 2019 flyttede lidt flere virksomheder fra kommunen, end der flyttede til kommunen. Over hele perioden har der været en nettotilflytning på 80 virksomheder.

Figur 5.6. Til – og fraflytning af virksomheder i Favrskov Kommune, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR).
Note: Antallet af virksomheder omfatter udvalgte selskabsformer (enkeltmandsvirksomhed, PMV, I/S, A/S, ApS, mv.) og ikke fonde, foreninger, offentlige virksomheder, mv. Omfatter ikke holdingselskaber eller filialer. Denne afgrænsning adskiller sig fra forrige side. En virksomhed tælles kun med én gang, uanset om virksomheden er flyttet til eller fra kommunen flere gange i perioden.

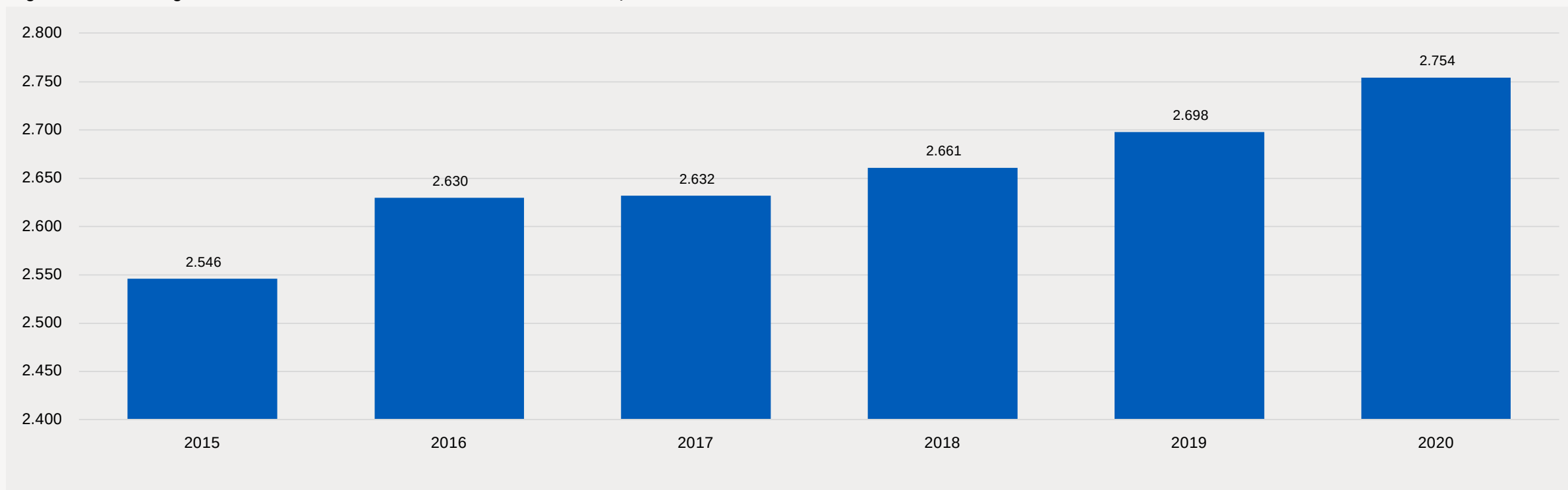
Antallet af virksomheder er steget betydeligt i Favrskov Kommune

Opsummerende viser figur 5.7 udviklingen i antallet af virksomheder i Favrskov Kommune. Udviklingen i virksomhedsbestanden er en sammenfattende indikator, der både rummer tilgangen af iværksættere, frafaldet pga. konkurser og virksomhedslukninger samt nettoflytningen af etablerede virksomheder.

Figuren viser, at antallet af virksomheder i Favrskov Kommune er steget betydeligt i perioden 2015 til 2020. Den samlede stigning er ca. 200 virksomheder, hvilket svarer til en stigning på otte procent.

Væksten var størst fra 2015 til 2016, hvor Favrskov Kommune oplevede en nettofremskud på 84 reelle virksomheder. Også i perioden 2019 til 2020 steg antallet af virksomheder betydeligt, hvilket bl.a. skal ses i lyset af den stigende etableringsrate. Generelt er det et bemærkelsesværdigt resultat, at Favrskov Kommune har oplevet en betydelig vækst i bestanden af virksomheder, mens coronakrisen var på sit højeste.

Figur 5.7. Udvikling i antal reelle virksomheder i Favrskov Kommune, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Reelle virksomheder er afgrænset til virksomheder i den private sektor, der i det pågældende år har en økonomisk aktivitet (afhængig af branche), som svarer til mindst et halvt årsværk.

Knap fire pct. af alle midtjyske virksomheder ligger i Favrskov Kommune

Til sidst giver nedenstående tabel et overblik over, hvordan den samlede virksomhedsbestand, gruppen af iværksættere og gazeller i Favrskov Kommune fordeler sig på hovedsektorer.

Det fremgår, at fordelingen af iværksættere nogenlunde modsvarer fordelingen af reelle virksomheder, idet der dog er relativt få iværksættere inden for primære erhverv og transport i forhold til disse erhvervs størrelse (målt på antallet af virksomheder i Favrskov Kommune). Der er relativt få virksomheder, der lever op til gazellekriterierne, men som det fremgår, findes gazeller i Favrskov Kommune især inden for bygge og anlæg samt handel.

Nederst i figuren ses, hvor stor en andel Favrskov Kommune huser af de tre virksomhedstyper i hele regionen. Andelen af iværksættere svarer ikke overraskende til andelen af den samlede virksomhedsbestand, jf. analysen af etableringsraten. Andelen af gazeller er lidt lavere, men skal ses i lyset af, at der generelt er få virksomheder i hele regionen, der lever op til definitionen, hvorfor tallet er meget følsomt over for udviklingen i enkeltvirksomheder.

Tabel 5.3. Virksomheder, iværksættere og gazeller i Favrskov Kommune fordelt på sektorer, 2020

Sektor	Reelle virksomheder	Iværksættere	Gazeller
Bygge og anlæg	386	23	6
Handel	684	42	6
Industri	150	10	1
Primære erhverv	412	11	0
Service	1.017	68	1
Transport	105	3	3
I alt	2.754	157	17
Andel af Region Midtjylland	3,8%	3,8%	3,2%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og Børsens Gazelleliste 2021.

- For at en virksomhed kan betegnes som en gazellevirksomhed, skal den opfylde en række krav:
- Virksomheden skal minimum have en omsætning på 1 mio. kr. eller komme ud med et bruttoresultat på 0,5 mio. kr. det første år, der måles fra.
 - Virksomheden skal være et ApS eller A/S. Dog kan pengeinstitutter også deltage uanset virksomhedsform.
 - Virksomheden skal minimum have offentliggjort fire regnskaber og have oplevet vækst i omsætning (bruttoresultat) i hvert eneste af de fire regnskabsår.
 - Den samlede sum af det primære resultat i virksomheden skal være i plus, men må godt være negativt ét år.
 - Virksomheden skal som minimum have fordoblet sin omsætning gennem de fire sidste regnskabsår.

Kilde: Børsen

6

Vækstvirksomheder og eksport

Dette afsnit går i dybden med, hvordan Favrskov Kommunes virksomheder formår at skabe vækst og eksport.

Først belyses udviklingen i andelen af vækstvirksomheder og vækstvirksomhedernes fordeling på brancher.

Derefter kigger afsnittet nærmere på, hvor mange virksomheder der har eksport, og hvordan den samlede eksportværdi har udviklet sig.

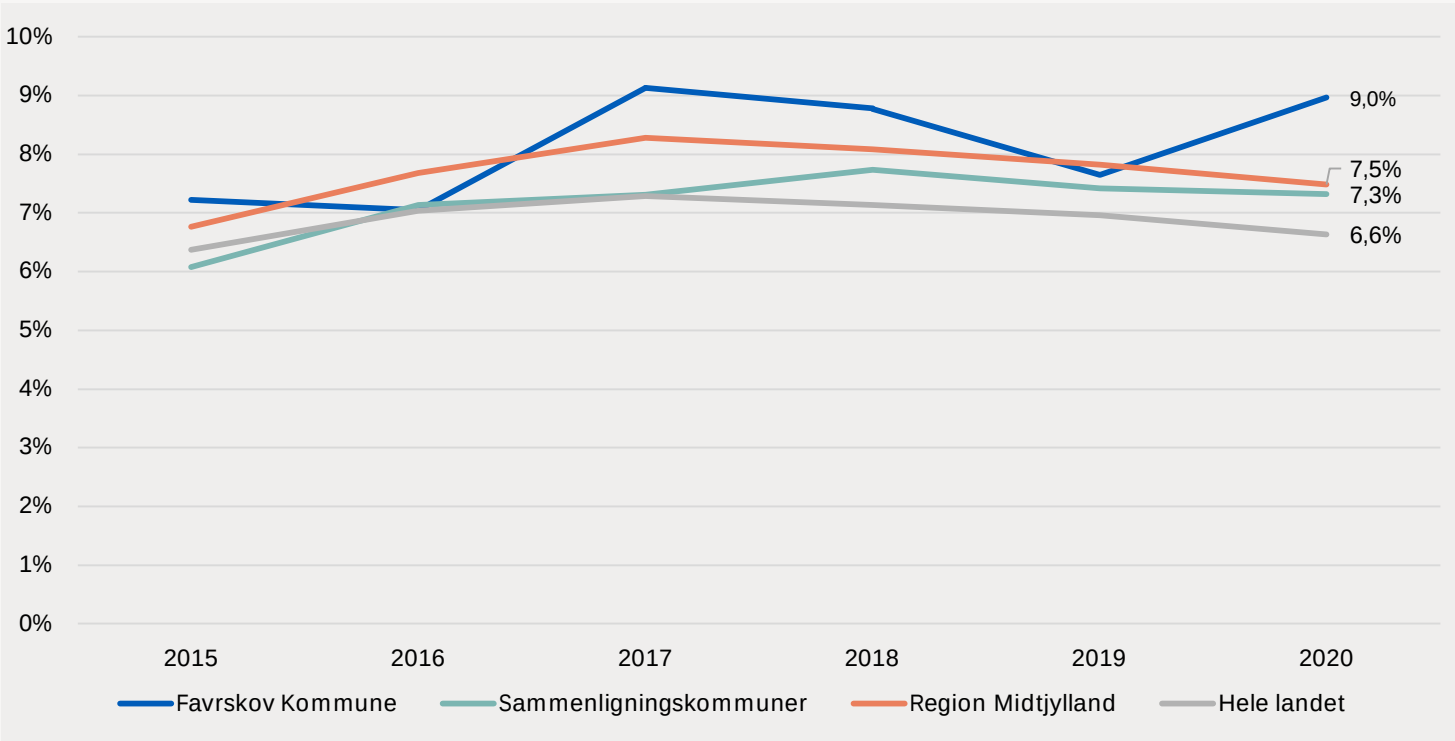
Flere vækstvirksomheder end blandt sammenligningskommuner

Figur 6.1 viser udviklingen i andelen af vækstvirksomheder fra 2015 til 2020. I forhold til gazellebegrebet (afsnit 5) er der her et lidt mindre krav til den samlede vækst i virksomheden samtidig med, at der kun ses på en treårig periode (se noten). Omvendt fokuserer opgørelsen af vækstvirksomheder kun på de erhverv, der konkurrerer internationalt (typisk i form af erhverv med eksport eller erhverv med mange underleverancer til eksportvirksomheder).

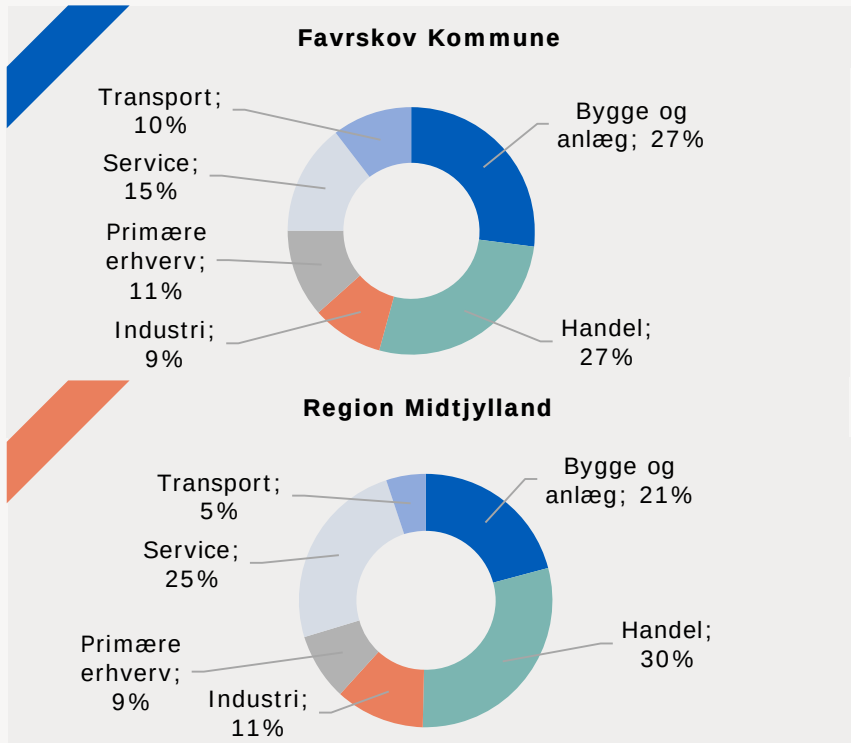
Det fremgår, at Favrskov Kommune samlet over hele perioden har dannet ramme om en højere andel vækstvirksomheder end i resten af regionen og hele landet. Specielt i 2017 og 2020 lå Favrskov Kommune højt på andelen af vækstvirksomheder. Selv om andelen af vækstvirksomheder har svinget noget i Favrskov Kommune, er tendensen gået i retning af flere vækstvirksomheder i kommunen siden 2016. Det fremgår også, at Favrskov Kommune på denne indikator har klaret sig bedre end sammenligningskommunerne i alle år bortset fra 2016.

Figur 6.2 viser, at Favrskov Kommune har en højere andel vækstvirksomheder inden for bygge og anlæg og en lavere andel inden for service holdt op mod Region Midtjylland.

Figur 6.1. Udvikling i andelen af vækstvirksomheder, 2015-20

Figur 6.2. Fordeling af vækstvirksomheder på sektorer, 2020

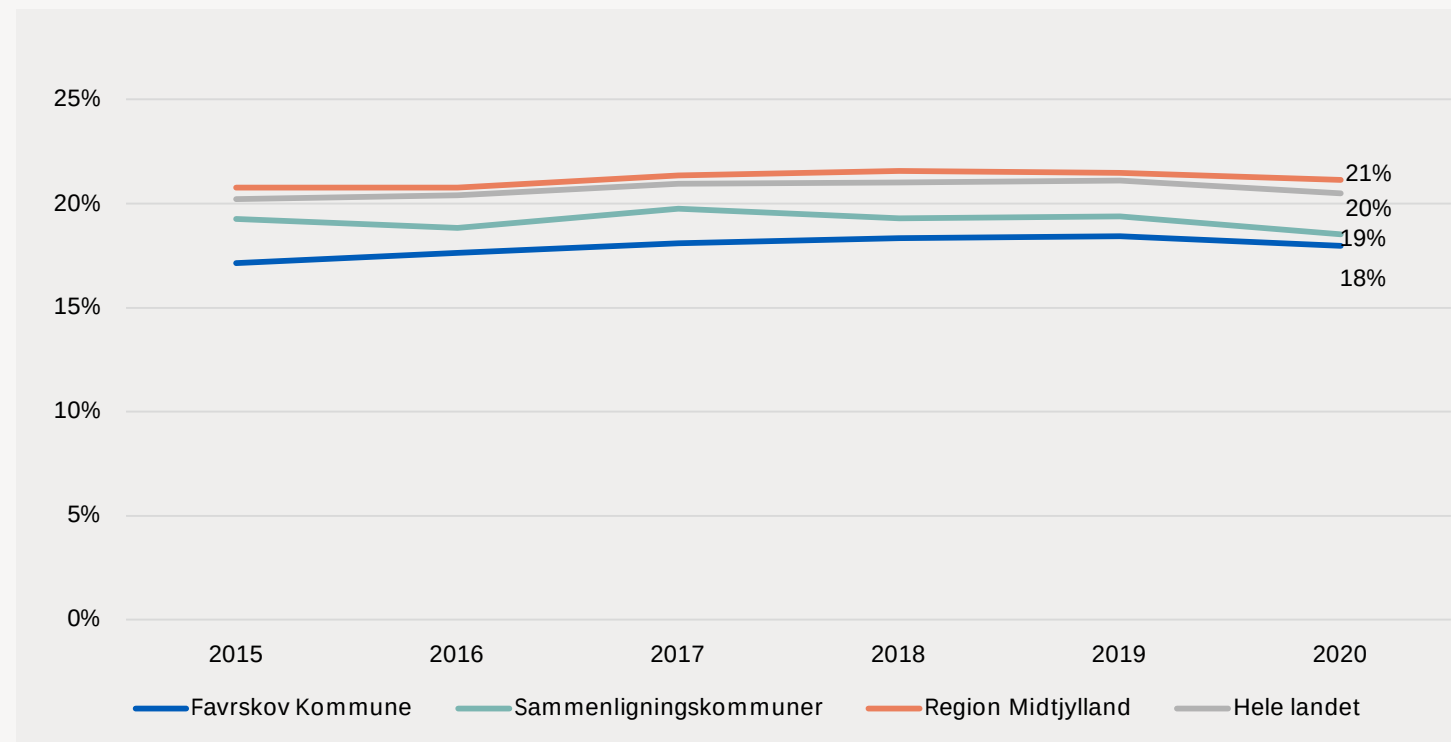
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Vækstvirksomheder har haft en årlig omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. i samme periode. Vækstvirksomheder er opgjort inden for internationalt konkurrerende erhverv. Sammenligningskommuner omfatter: Syddjurs Kommune, Odder Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune og Hedensted Kommune

Andelen af eksportvirksomheder er lidt mindre end i sammenligningskommunerne

Virksomheder, der eksporterer varer og tjenester, er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse. Figur 6.3 viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2015 til 2020. Holdt op mod sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og resten af landet har Favrskov Kommune en lidt lavere andel eksportvirksomheder. I 2020 var 18 pct. af virksomhederne i Favrskov Kommune eksportvirksomheder – mod 21 pct. på regionsplan.

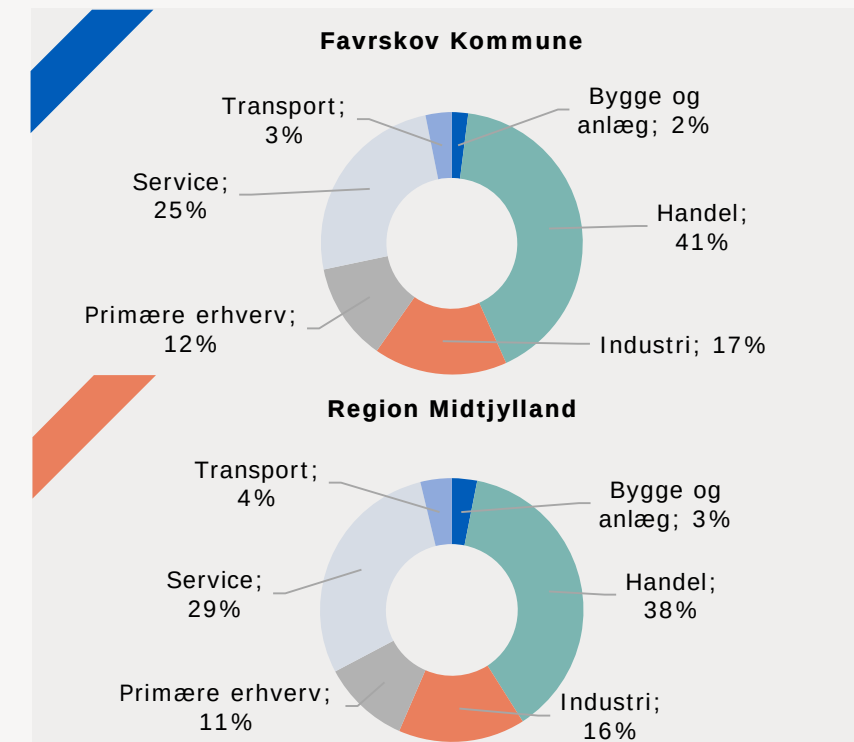
En forholdsvis stor andel af Favrskov Kommunes eksportvirksomheder kommer fra handelssektoren, jf. figur 6.4. I alt kommer 66 pct. af Favrskov Kommunes eksportvirksomheder fra handels- og servicesektorerne. Generelt viser figuren, at der kun er mindre forskelle i fordelingen af eksportvirksomheder mellem Favrskov Kommune og Region Midtjylland. Favrskov har dog en lidt højere andel eksportvirksomheder inden for handel og en lidt lavere andel inden for service.

Figur 6.3. Udviklingen i andelen af eksportvirksomheder, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder.

Figur 6.4. Fordeling af eksportvirksomheder på sektorer, 2020

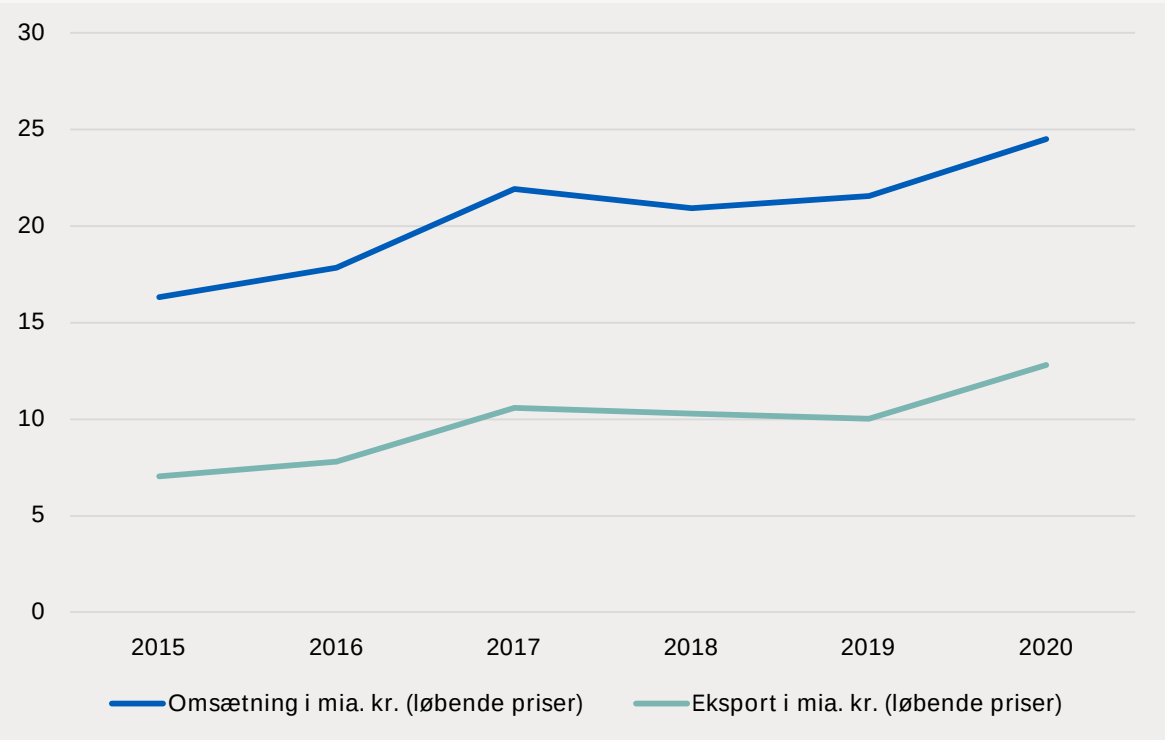
Stor vækst i eksportværdien i Favrskov Kommunes virksomheder

Mens analysen på forrige side gav et billede af hvor mange virksomheder, der eksporter, giver figurerne nedenfor et overblik over udviklingen i den samlede eksportværdi blandt virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. Samtidig viser Figur 6.5 udviklingen i den samlede omsætning blandt private eksportvirksomheder.

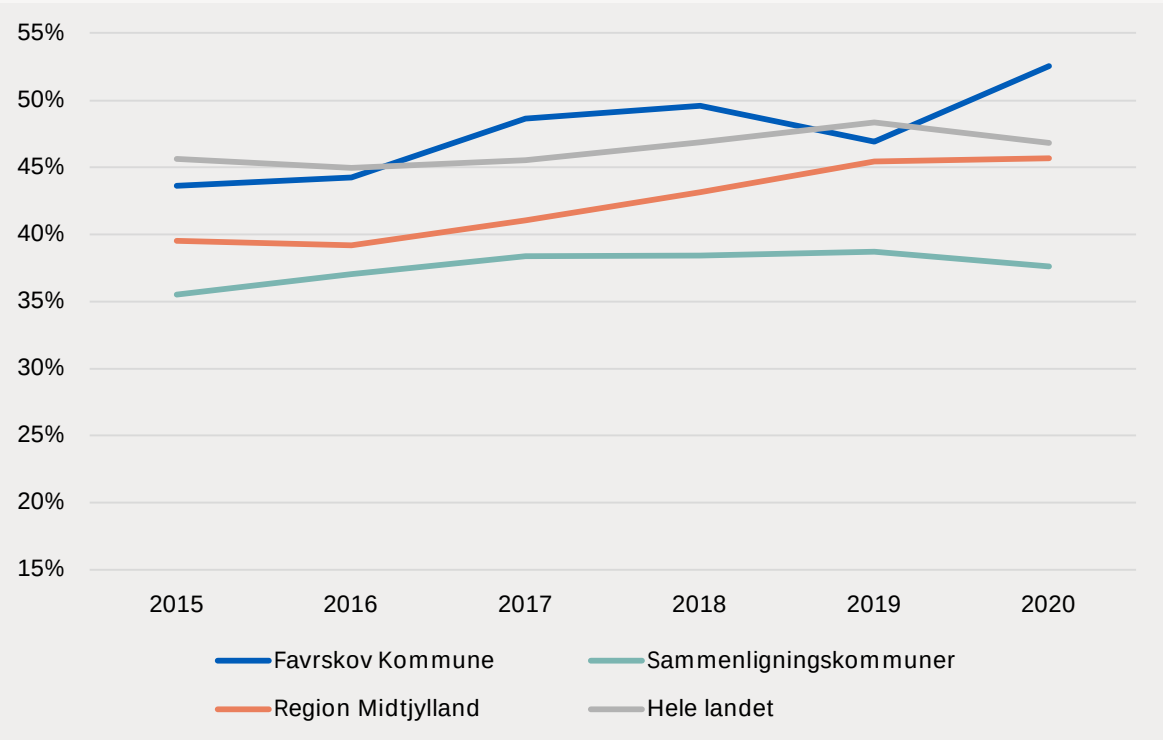
Figur 6.5 viser, at den samlede eksportværdi i Favrskov Kommune næsten er fordoblet fra ca. 7 mia. kr. i 2015 til mere end 13 mia. kr. i 2020. Tilsvarende er der sket en kraftig vækst i den samlede omsætning i kommunens eksporterende virksomheder, så den i 2020 udgjorde næsten 25 mia. kr.

Herudover viser Figur 6.6, at der i Favrskov Kommune er sket en stor stigning i eksportens andel af den samlede omsætning – fra ca. 44 pct. til ca. 52 pct. Stigningen er betydeligt større end i både sammenligningskommunerne, hele regionen og resten af landet. Samlet viser analysen af udviklingen i eksporten således, at lidt færre virksomheder har eksport sammenlignet med andre sammenligningskommunerne, men til gengæld klarer de eksporterende virksomheder i Favrskov Kommune sig godt samlet set.

Figur 6.5. Udviklingen i samlet omsætning og eksport blandt eksporterende virksomheder i Favrskov Kommune i mia. kr., 2015-20

Figur 6.6. Udviklingen i eksportens andel af den samlede omsætning for eksporterende virksomheder, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik
Note: Eksporten er opgjort som virksomhedernes samlede salg fratrukket indenlandsk salg.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

7 Profilanalyse – highlights

Dette afsnit indeholder nøglefigurer om den lokale og specialiserede vejledning af iværksættere og virksomheder i Region Midtjylland, herunder forskelle på tværs af kommuner i andelen af vejledte.

Afsnittet viser også, hvor stor en andel af de vejledte, der ligger inden for vækstlaget i kommunerne.

For en mere detaljeret analyse af de vejledtes profil, herunder årsværk, omsætning og eksport, henvises til Profilanalyse 2022.

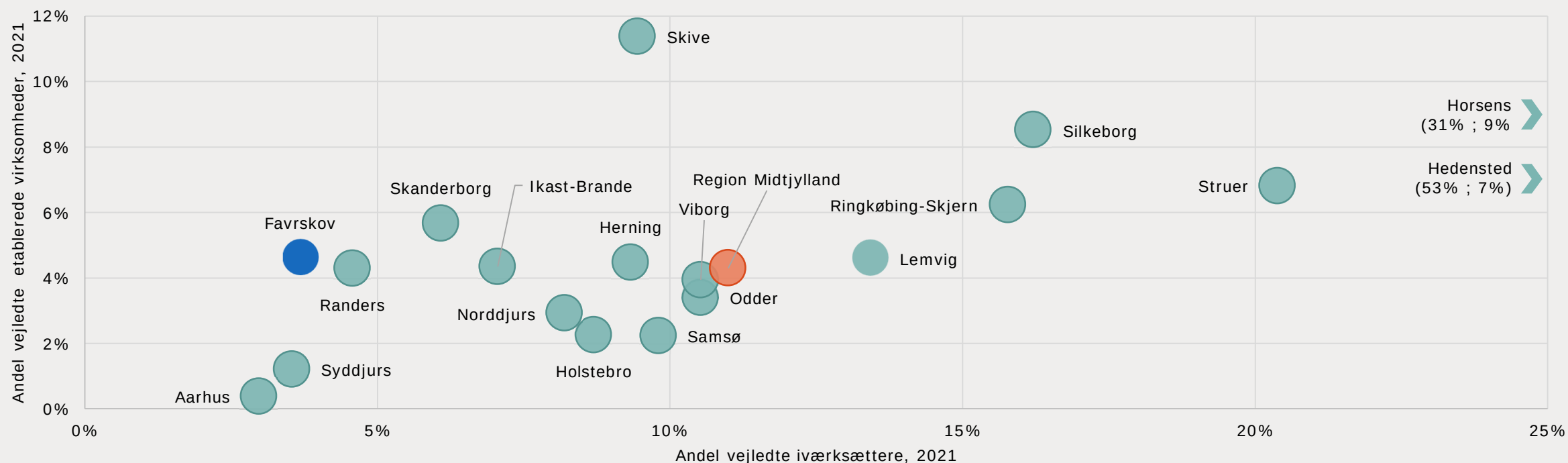
Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – lokal erhvervsservice

Figuren nedenfor giver et overblik over hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget vejledning i den lokale erhvervsservice. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner.

Det fremgår, at andelen af vejledte iværksættere fra Favrskov Kommune ligger noget under regionsgennemsnittet. Til gengæld ligger Favrskov Kommune i midterfeltet målt på andelen af vejledte etablerede virksomheder i 2021.

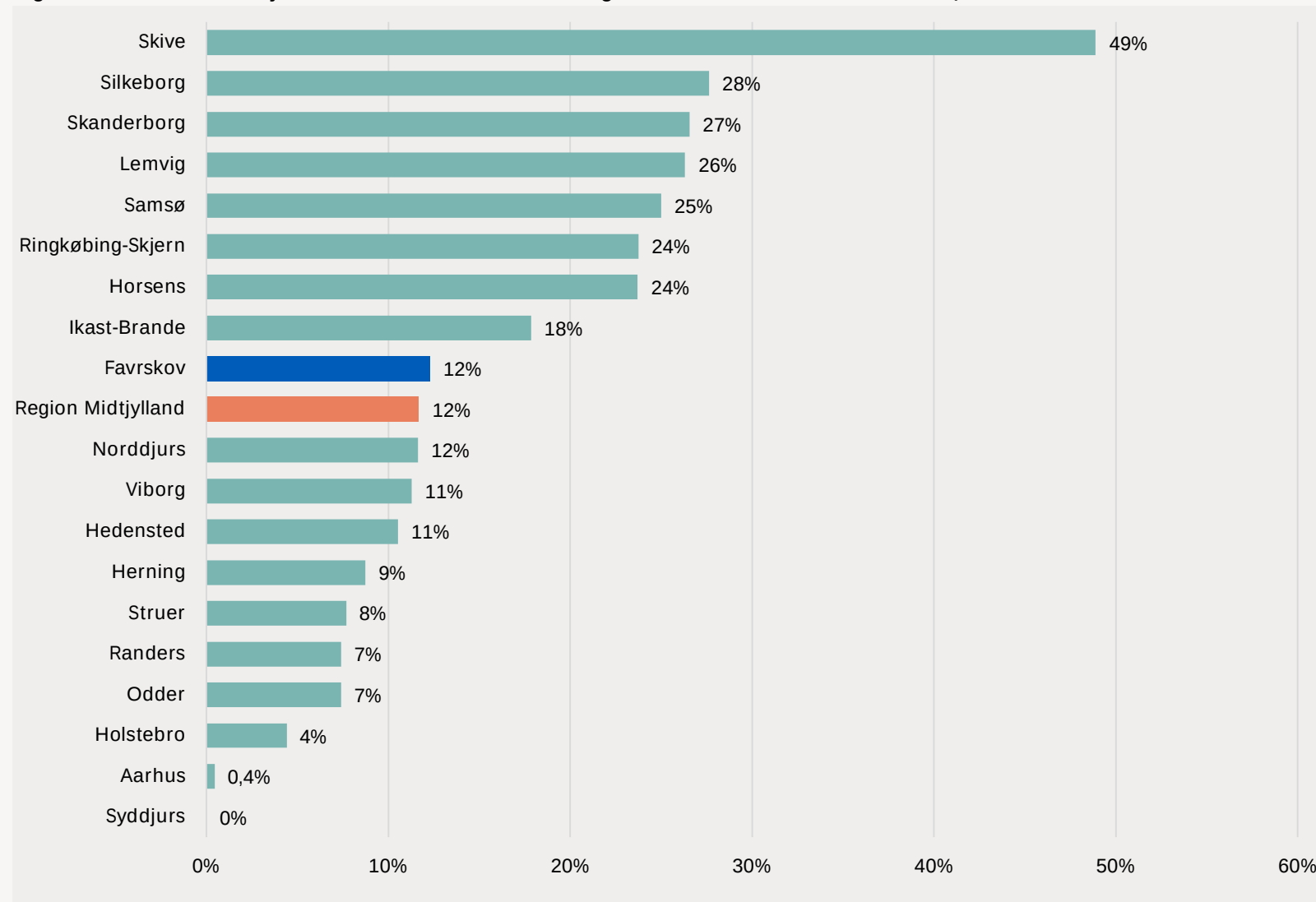
Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Deltagelse i netværk, arrangementer mv. er ikke omfattet af figuren.

Figur 7.1 Andel, der har modtaget lokal vejledning i 2021, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – lokal erhvervsservice

Figur 7.2 Andelen af vejlede virksomheder i vækstlaget i den lokale erhvervsservice, 2021

Figuren til venstre viser hvor stor en andel af virksomhederne fra vækstlaget (se definition nederst på siden), der har modtaget lokal vejledning i hver af de midtjyske kommuner.

Det fremgår, at 12 procent af virksomhederne i vækstlaget i Favrskov Kommune har modtaget lokal vejledning i 2021. Dette er på niveau med regions gennemsnittet.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra lokal erhvervsservice.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2018 til 2020 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

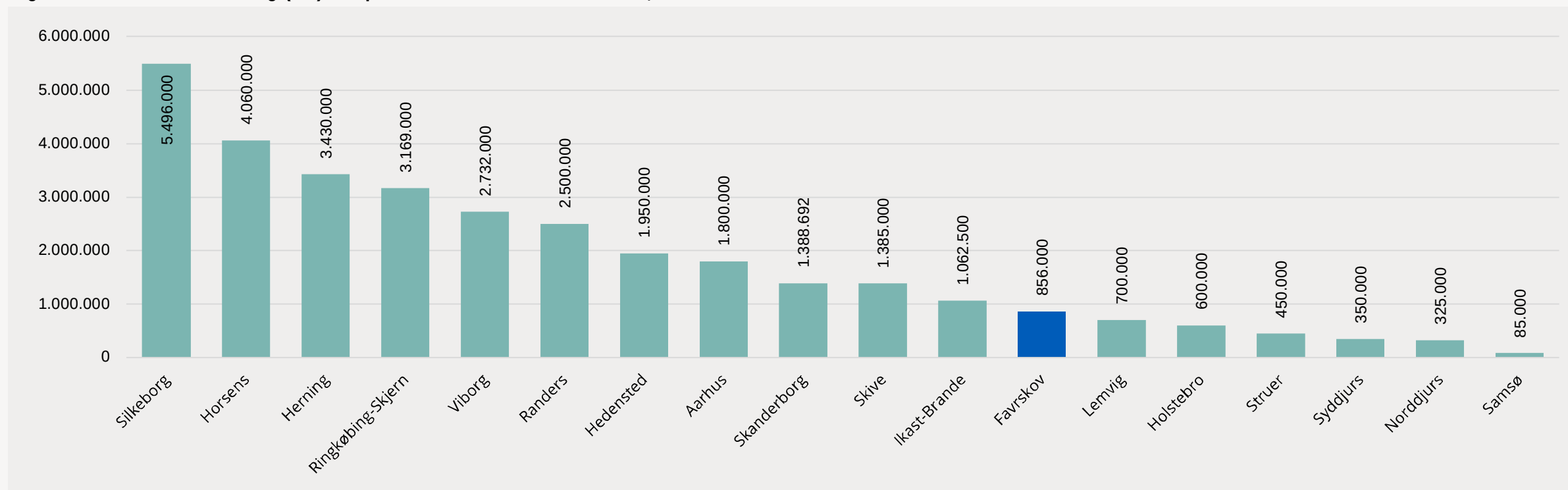
Kommunal bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice, 2021

Omfanget af lokalt vejledte bør naturligvis ses i lyset af de ressourcer, som hver kommune har til rådighed til erhvervsservice. Det er op til den enkelte kommune, hvor mange midler der skal afsættes til lokal erhvervsservice.

Figuren nedenfor viser størrelsen af bevillingen til den lokale erhvervsserviceoperatør, der i nogle kommuner er Erhvervshus Midtjylland og i andre kommuner et lokalt erhvervsråd. Operatøren kan også være en enhed i forvaltningen.

Beløbene er oplyst af de enkelte kommuner og dækker i nogle kommuner primært over udgifter til vejledning af førstartere, iværksættere og virksomheder, mens de i andre kommuner også dækker over udgifter til bredere erhvervsfremmeprojekter. Beløbene er derfor ikke direkte sammenlignelige.

Figur 7.3. Kommunal bevilling (kr.) til operatør af lokal erhvervsservice, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra lokal erhvervsservice.
Note: Der er ikke oplysninger om Odder Kommune.

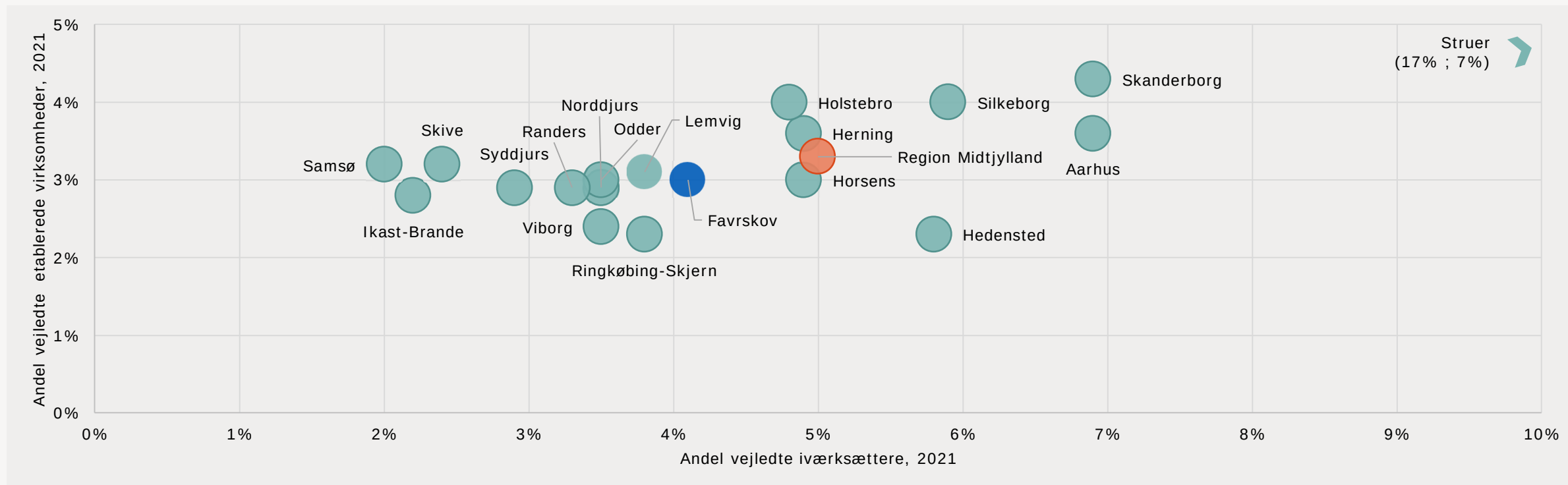
Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – specialiseret erhvervsservice

Figuren nedenfor giver et overblik over hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner.

Det fremgår, at andelen af vejledte iværksættere fra Favrskov Kommune på dette område er godt fire pct., hvilket er en smule under regionsgennemsnittet. Andelen af vejledte etablerede virksomheder er ca. tre pct., hvilket er på niveau med gennemsnittet for alle midtjyske kommuner.

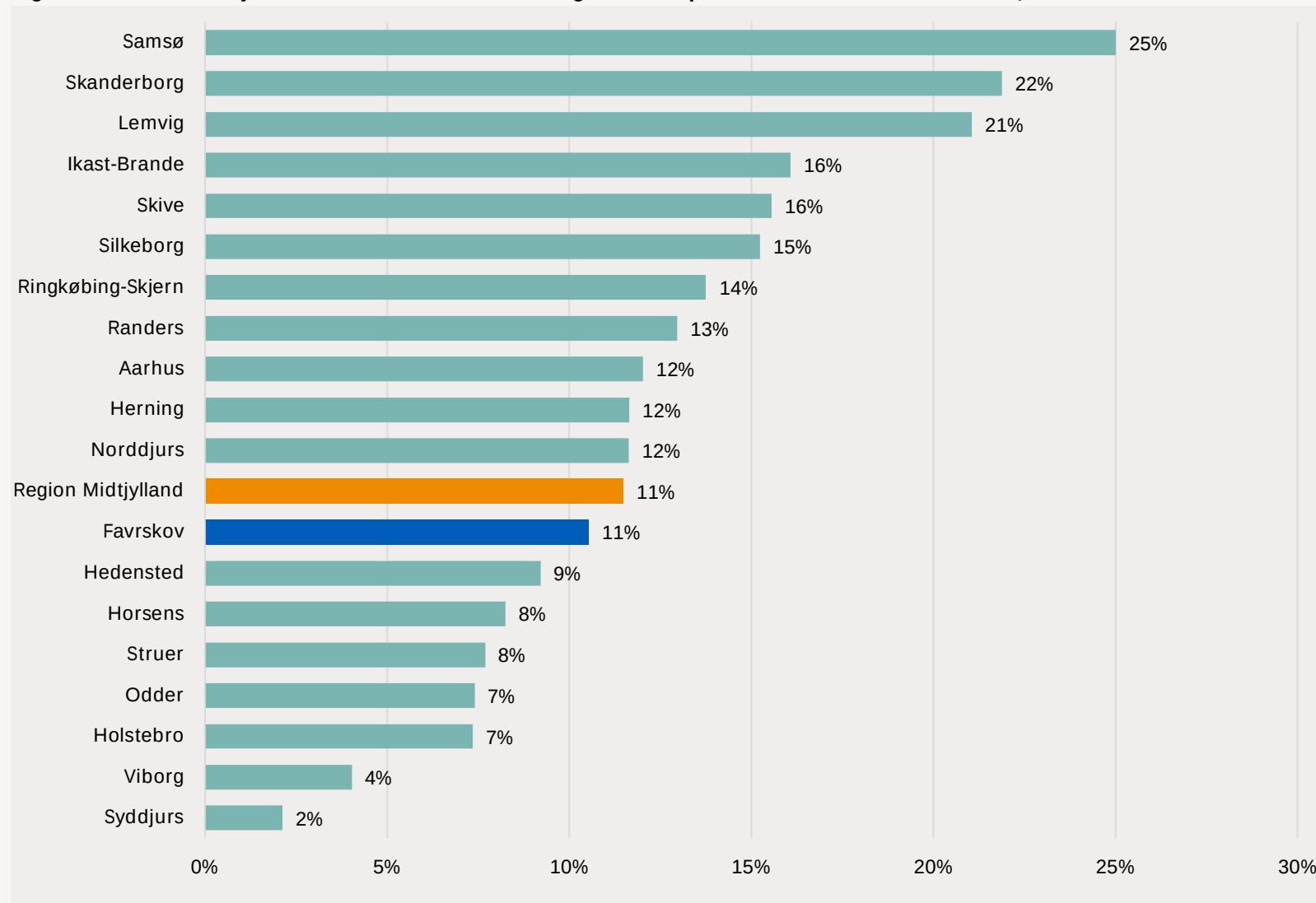
Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Virksomheder, der alene har deltaget i arrangementer og kollektive forløb, er ikke omfattet af figuren.

Figur 7.4 Andel, der har modtaget specialiseret vejledning i 2021, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – specialiseret vejledning

Figur 7.5 Andel af vejlede virksomheder i vækstlaget i den specialiserede erhvervsservice, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra Erhvervshus Midtjylland.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2018 til 2020 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

Figuren til venstre viser hvor mange virksomheder i vækstlaget, der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland.

I Favrskov Kommune blev der i 2021 ydet specialiseret vejledning til 11 pct. af vækstlaget. Det svarer til gennemsnittet for alle midtjyske kommuner.

Generelt er der stor spredning i andelen af vejlede virksomheder inden for vækstlaget.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivet af Erhvervshus Midtjylland, maj 2022.
Udarbejdet i samarbejde med IRIS Group.
Data- / talmateriale leveret af IRIS Group.